

ГРАЂЕВИНСКО-АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
У НИШУ

Примљено 17.04.2025			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	179/5		

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ГРАЂЕВИНСКО-АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ
о самовредновању
студијског програма докторских академских студија
АРХИТЕКТУРА
за период од 2019. до 2021. године

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета

Чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета:

Проф. др Снежана Ђорић-Вељковић-председник

Проф. др Југослав Карамарковић-члан

Проф. др Љиљана Василевска-члан

Проф. др Драган Костић-члан

Доцент др Биљана Младеновић-члан

Проф. др Тодор Вацев-члан

Доцент др Јелена Савић-члан

Проф. др Милица Живковић-члан

Референт Јелена Игић-члан

студент Ђорђе Маричић-члан

студент Ема Настић -члан

САДРЖАЈ

КАТЕГОРИЈЕ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ И КВАНТИФИКОВАЊЕ	4
1. УВОД	5
2. ОПИС И ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА И МЕРЕ ЗА ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА	6
2.1. Стандард 4. Квалитет студијског програма	6
2.2. Стандард 5. Квалитет наставног процеса	17
2.3. Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника	22
2.4. Стандард 8. Квалитет студената	26
2.5. Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса	31
2.6. Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке	37
2.7. Стандард 11. Квалитет простора и опреме	41
2.8. Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета	47
2.9. Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета	52
2.10. Стандард 15. Квалитет докторских студија	56
3. ОПШТА ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА СА ПРЕДЛОГОМ МЕРА	61

КАТЕГОРИЈЕ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ И КВАНТИФИКОВАЊЕ

А) КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ

- S – Strenght: Предности
- W – Weakness: Слабости
- O – Opportunities: Могућности
- T – Threats: Препреке

В) КВАНТИФИКАЦИЈА ПРОЦЕНЕ (ПО КАТЕГОРИЈАМА)

- +++ - значајно
- ++ - осредње
- +
- 0 - без значаја

На основу Правилника о обезбеђењу и унапређењу квалитета рада на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета усвојила је

ИЗВЕШТАЈ

о самовредновању студијског програма докторских академских студија АРХИТЕКТУРА

**Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу
за период 2019. до 2021. године**

1. УВОД

Извештај о самовредновању студијског програма докторских академских студија Архитектуре Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу (у даљем тексту Факултета) израђен је на основу резултата самовредновања, према стандардима и поступцима који су регулисани Правилником о обезбеђењу и унапређењу квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу и Стандарда и поступака за оцењивање квалитета рада на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу, а на основу Стандарда за самовредновање и оцењивање високошколских установа прописаних од стране Националног савета за високо образовање. У извештају су представљени елементи који су од виталног интереса за функционисање Факултета, посебно они који се односе на квалитет образовног процеса и квалитет научно-истраживачког рада. Овај извештај треба да омогући Факултету да сагледа своје слабости и потенцијалне претње које долазе из окружења да би их отклонио, а да на основу својих снага и шанси које сагледава у окружењу, даље унапређује студијски програм докторских академских студија Архитектуре. Поред тога, извештај о самовредновању даје значајне податке рецензентској комисији Комисије за акредитацију и проверу квалитета (КАПК) високошколских установа и вредновање квалитета у високом образовању, о испуњености стандарда за самовредновање акредитованог студијског програма докторских академских студија Архитектуре и корективним мерама. Такође, овај извештај је од значаја и за екстерну проверу квалитета од стране рецензентске комисије за акредитацију високошколске установе, када се утврђују чињенице од значаја за доношење одлуке о захтеву за акредитацију непосредним увидом у рад високошколске установе. Евалуација ће дати Факултету нови подстрек за даље напоре у процесу континуираног побољшања свих аспеката реализације акредитованог студијског програма докторских академских студија Архитектуре.

Форма извештаја је урађена у складу са упутством за припрему извештаја о самовредновању високошколске установе, које је донела КАПК и важећих Стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, које је утврдио Национални савет за високо образовање. Кроз, на тај начин дефинисану форму, дају се одговори на испуњеност стандарда појединачно, уз прилагање потребне документације, као и уз истовремено давање сопствених квантификованих оцена на скали: испуњено у целини, осредње испуњено, делимично испуњено и није испуњено. За сваки стандард појединачно су предложене мере за побољшање квалитета, при чему је на крају дата општа оцена испуњености стандарда квалитета за студијски програм.

У Извештају о самовредновању се даје анализа испуњености стандарда (уз обавезну и квантитативну процену - SWOT анализу) и дискутују се процеси којима се обезбеђује унапређење квалитета, уз препоруке како се уочени недостаци могу у будуће кориговати. При SWOT анализи су са 0 квантификоване и слабости које су већ превазиђене у периоду након претходног Извештаја о самовредновању.

2. ОПИС И ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА И МЕРЕ ЗА ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ДОКТОРСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА АРХИТЕКТУРЕ

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 4 - Генеза СП ДАС Архитектура

- Студијски програм докторских академских студија Архитектура (ДАС Архитектура), за 5 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе. (Одлука о доношењу студијског програма докторских академских студија Архитектура бр. 612-00-00203/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и поверу квалитета,)

Факултет је као високошколска установа акредитован у складу са Законом о високом образовању (Сл. гласник РС бр: 88/17, 27/18, - др. закон и 73/18, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 — аутентично тумачење, 67/2021 - др. Закон), Правилником о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма (Сл. гласник РС бр: 13/19-104) и принципима Болоњског процеса (Уверење и

Одлука о акредитацији високошколске установе, бр. 612-00-694/2008-04 од 9.1.2009. године и Уверење и Одлука 612-00-00050/2014-04 од 04. 04. 2014. године). Факултет је 2009. године (Уверења о акредитацији студијских програма на основним и дипломским академским студијама, бр. 612-00-694/2008-04 од 9.1.2009. год, односно од 11. 9. 2009. год. за студијски програм докторских студија – Грађевинарство и од 18. 09. 2009. год. за студијски програм докторских студија – Архитектура) био акредитован на основним, мастер и докторским студијама из области архитектуре. Студијски програми су садржали све елементе које је *Закон о високом образовању* прописао, и били у складу са Стандардима које је прописао Национални савет за високо образовање, тако да су исходи учења и очекиване компетенције након дипломирања у највећој мери били усаглашени. Примена основних академских студијских програма, касније праћена одређеним изменама и допунама, почела је академске 2005/2006. године, а дипломских академских – мастер студијских програма 2008/2009. године. На студијским програмима из области архитектуре, у складу са последњим циклусом акредитације, уместо то тада акредитованих основних и дипломских академских студија, од академске 2015/2016. године отпочело са применом Студијског програма интегрисаних академских студија Архитектура. Примена **докторских студија из области архитектуре** почела је 2009. године, и у континуитету се реализује до данас.

Факултет је 2011. године ушао у процес измена и допуна основних и академских студијских програма у складу са *Законом о високом образовању* и по процедури која је дефинисана Правилником о доношењу студијског програма. Сви програми из области архитектуре који су ушли у процес измена и допуна су прошли предвиђену процедуру и одобрени су од стране Сената Универзитета у Нишу следећим одлукама: Одлука о изменама и допунама студијског програма основних академских студија Архитектура, СНУ бр.8/16-01-004/11-005 од 7.6.2011; Одлука о изменама и допунама студијског програма дипломских академских студија Архитектура – пројектовање, СНУ бр.8/16-01-004/11-009 од 7.6.2011; Одлука о изменама и допунама студијског програма дипломских академских студија Архитектонско – конструктивни студијски програм, СНУ бр.8/16-01-004/11-010 од 7.6.2011. Њихова примена је почела академске 2011/2012.године. Студијски програми су садржали све елементе које *Закон о високом образовању* прописује, и били су у складу са Стандардима које је прописао Национални савет за високо образовање, тако да су исходи учења и очекиване компетенције дипломираних студената били усаглашени у највећој мери.

Реализација наставе на студијским програмима из области архитектуре до другог циклуса акредитације

Факултет је до измена и допуна студијских програма на нивоу основних академских студија, до којих је дошло 2009. године, реализовао наставу у оквиру следећих студијских програма: 1) Студијски програм *Архитектура*, у трајању од 3 школске године (6 семестра) у обиму од 180 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: инжењер архитектуре – бечелор; Након усвајања измена и допуна студијских програма 2009. године, Факултет је на нивоу основних академских студија реализовао наставу у оквиру следећих студијских програма: 1) Студијски програм *Архитектура*, у трајању од 4 школске године (8 семестра), у обиму од 240 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер архитектуре. Факултет је до измена и допуна студијских програма на нивоу

дипломских академских студија, до којих је дошло 2009. године, реализовао наставу у оквиру следећих студијских програма: 1) Студијски програм *Архитектонско пројектантски*, у трајању од 2 школске године (4 семестра) у обиму од 120 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер архитектуре – мастер; 2) Студијски програм *Архитектонско конструктивни*, у трајању од 2 школске године (4 семестра) у обиму од 120 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер архитектуре – мастер.

Након усвајања измена и допуна студијских програма до којих је дошло 2009. године, Факултет је на нивоу дипломских академских студија, реализовао наставу у оквиру следећих студијских програма: 1) Студијски програм *Архитектура- пројектантски*, у трајању од 1 школске године (2 семестра) у обиму од 60 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер архитектуре; 2) Студијски програм *Архитектонско – конструктивни*, у трајању од 1 школске године (2 семестра) у обиму од 60 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер архитектуре.

Реализација наставе на ДОКТОРСКИМ АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА из области архитектуре након другог циклуса акредитације

У другом циклусу акредитације, факултет је од 2014. године акредитован за следећи студијски програм на докторским академским студијама из области архитектуре:

- **Студијски програм докторских академских студија Архитектура** (ДАС Архитектура), за 5 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе.
(Одлука о доношењу студијског програма докторских академских студија под називом "Архитектура", СНУ бр. 8/16-01-008/13-018 од 25.11.2013.)

A.1.1 Студијски програм

ДОКТОРСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА АРХИТЕКТУРА

Поље: Техничко-технолошке науке

Након другог акредитационог циклуса, Факултет од 2014. године реализује наставу на нивоу докторских академских студија из области архитектуре у оквиру следећег студијског програма:

- **Студијски програм докторских академских студија Архитектура**, у трајању од 3 школске године (6 семестра) у обиму од 180 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком студија је: Доктор наука - архитектура (др)

Након трећег акредитационог циклуса, Факултет од 2021. године реализује наставу на нивоу докторских академских студија из области архитектуре у оквиру следећег студијског програма:

ДАС Архитектура се изводи у трајању од 3 школске године (6 семестра), у обиму од 180 ЕСПБ. Академски назив који се стиче завршетком студија је: Доктор наука - архитектура (др).

Структура студијског програма

Докторске студије имају најмање 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и мастер академским студијама, односно на завршеним интегрисаним академским студијама. Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија.

- а. Докторске студије - Архитектура (ДАС – Архитектура) имају 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова.
- б. Циљ студијског програма је постизање академских вештина, научних и креативних способности, као и специфичних практичних вештина за будући развој каријере.
- в. Исход процеса учења је знање које студентима омогућава да постану способни за самосталан научно-истраживачки рад у области архитектуре.
- г. Академски назив који се стиче је Доктор наука – архитектура (др). Сврха ДАС – Архитектура је школовање кадрова највишег нивоа образовања из области архитектуре.
- д. Трајање докторских студија је три школске године. Од укупног броја бодова, 120 ЕСПБ се стиче полагањем испита из наставних предмета, од којих су три предмета у првом семестру обавезна 30 ЕСПБ, 90 ЕСПБ припада изборним тематским подручјима (од којих је 30 ЕСПБ из ужег тематског усмерења), 30 ЕСПБ истраживања из области докторске дисертације, 30 ЕСПБ се стиче израдом и одбраном докторске дисертације, тако да истраживачки рад и израда дисертације у трећој години студија носе 60 ЕСПБ.
- ђ. Свој истраживачки интерес студент профилише избором предмета које ће изучавати и полагати, а који доприносе продубљеним знањима и разумевању теме своје докторске дисертације. На тај начин обезбеђено је да студијски програм ДАС – Архитектура има преко 50% ЕСПБ предвиђених за реализацију докторске дисертације. Изборни предмети се бирају из група предложених предмета.
- е. Настава из наставних предмета се изводи као групна или индивидуална (менторска). Сваком студенту приликом уписа на докторске студије Руководилац студијског програма докторских студија именује саветника, који помаже студенту током студија, а који може, а не мора да буде ментор.
- ж. Вредност докторске дисертације је 30 ЕСПБ бодова

Пре уписа треће године студент мора имати усвојен предлог теме докторске дисертације.

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма ДАС Архитектура је образовање студената тако да буду способни за висококвалитетан и самосталан научно-истраживачки, односно уметнички рад у складу са потребама друштва. Са друге стране, кроз образовање кадрова оспособљених да критички процењују истраживачка и уметничка достигнућа других и да самостално воде оригинална и научно релевантна истраживања, омогућава се развој нових технологија, метода, и поступака који доприносе општем развоју друштва. Поред тога, сврха овог студијског програма докторских студија је допринос развоју науке и уметности у области архитектуре, односно стицање високих научноистраживачких компетенција у области дисциплина везаних за грађену средину.

Посебна пажња посвећена је сврсисходности посебних методолошких поступака карактеристичних за истраживање у овој области. Посебност овог програма чини и висок ниво мултидисциплинарности истраживања, проузрокован великим бројем феномена који карактеришу изграђени простор. Студенти овог студијског програма, оспособљавају се да интегришу и синтетишу области својих истраживања.

Студијски програм ДАС – Архитектура конципиран је тако да обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне.

Факултет је дефинисао задатке и циљеве рада образовања високо компетентних кадрова из области грађевинарства и архитектуре и сврха студијског програма “Архитектура” потпуно је у складу са задацима, мисијом и циљевима Грађевинско-архитектонског факултета (ГАФ) Универзитета у Нишу..

Циљеви студијског програма

Циљ студијског програма ДАС – Архитектура на Грађевинско-архитектонском факултету (ГАФ) Универзитета у Нишу јесте едукација компетентног истраживача, способног да прати савремена достигнућа у струци и науци, уочава проблеме, примењује адекватне научноистраживачке методе у решавању уочених проблема, критички разматра и анализира добијене резултате, публикује и саопштава резултате својих истраживања. Циљ овог студијског програма је такође да студенти постигну научне компетенције и академске вештине из области архитектуре. То, поред осталог, укључује и развој креативних способности разматрања проблема и способност критичког мишљења, развијање способности за тимски рад и овладавање специфичним практичним вештинама неопходним за укупан развој како струке тако и конкретног доприноса друштву у целини.

Предложени студијски програм омогућава стицање највишег нивоа академског образовања у области архитектуре, урбанизма, технологије грађења архитектонских објеката као и теоријског промишљања феномена у архитектури, од научног преко друштвено-хуманистичког до уметничког. То подразумева оспособљавање студената за анализирање, систематизовање и синтезу, као и спровођење истраживања базираних на релевантним проценама проблемских поставки из наведених области.

Циљ студијског програма је да се образује стручњак који поседује довољно продубљеног знања које је усклађено са савременим правцима развоја архитектуре у свету. Један од посебних циљева је развијање свести код студената за потребом

доприноса развоју друштва у целини посебно у домену заштите животне средине, одрживог развоја и енергетске ефикасности. Циљ студијског програма је, такође, и образовање стручњака способних за сарадњу са експертима из других области чија се делатност везује за изграђену средину. Развој способности за саопштавањем и излагањем својих оригиналних резултата научној јавности је такође циљ студијског програма. Овако постављени циљеви су у складу са савременим правцима развоја архитектуре као дисциплине у свету.

Компетенције дипломираних студената

Свршени студенти докторских академских студија; ДАС – Архитектура на Грађевинско-архитектонском факултету (ГАФ) Универзитета у Нишу, компетентни су да воде истраживање и да решавају реалне проблеме из архитектонске праксе. Компетенције укључују, пре свега, развој и способности критичног мишљења, способности анализе проблема, синтезе решења, предвиђање понашања одабраног решења са јасном представом шта су добре, а шта лоше стране одабраног решења.

Програм докторских студија омогућује студентима да након завршених студија поседују знања, вештине, развијене способности и компетенције да:

- самостално решавају практичне и теоријске проблеме и организују и остварују развојна и научна истраживања из области архитектуре;
- могу да се укључе у међународне научне пројекте;
- могу да реализују развој нових технологија и поступака у оквиру области архитектуре и да разумеју и користе најсавременија знања;
- критички мисле, делују креативно и независно;
- поштују принципе етичког кодекса и добре научне праксе;
- оспособљени су да научно-истраживачке резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима, и верификују их кроз патенте и нова техничка решења;
- доприносе развоју архитектуре у науци уопште.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне компетенције:

- темељно познавање и разумевање дисциплине којом се бави;
- способност решавања проблема уз употребу научних метода и поступака;
- повезивање основних знања из различитих области и њихова примена;
- способност праћења савремених достигнућа у области архитектуре;
- способност употребе информационо-комуникационих технологија.

Квалификације које означавају завршетак докторских академских студија стичу студенти:

- који су показали знање и разумевање у области архитектуре које допуњује знање стечено на претходним нивоима студија и представља основу за развијање критичког мишљења и примену знања;

- који су савладали вештине и методе истраживања из области архитектуре;
- који су показали способност прилагођавања процеса истраживања уз неопходан степен академског интегритета;
- који су оригиналним истраживањем и радом постигли остварења која проширују границе знања, које је верификовано објављивањем радова у одговарајућем научном часопису и који имају референце на националном и међународном нивоу;
- који су способни за критичку анализу, процену и синтезу нових и сложених идеја;
- који су у стању да на јасан и недвосмислен начин пренесу знање и начин закључивања стручној и широј јавности;
- који су у стању да у академском и професионалном окружењу промовишу технолошки и технички напредак.

Студенти су оспособљени да конципирају истраживања и пројекте на основу осмишљених програма, раде на њиховој разради, координирају рад осталих укључених у процес и организују рад тима. Током школовања студент стиче способност да самостално решава постављене проблеме, ради на могућим решењима као и да формулише и донесе одговарајуће закључке.

Свршени студенти докторских студија; ДАС – Архитектура на Грађевинско-архитектонском факултету (ГАФ) Универзитета у Нишу, стичу знања како да економично користе природне ресурсе Републике Србије у складу са принципима одрживог развоја. Посебно се обраћа пажња на развој способности за тимски рад и развој професионалне етике.

Стечене компетенције верификују се и научним радовима. Пре добијања дипломе о завршеним студијама кандидат мора да објави (или да докаже да су радови прихваћени за објављивање) најмање два рада ранга М53 (према категоризацији Министарства за науку) и најмање један рад у часопису са СЦИ листе, односно специфично за област архитектуре, оствари еквивалентни резултат.

А.2. Анализа стања стандарда 4

Факултет врши два пута годишње студентско вредновање педагошког рада наставника, као и трогодишњу оцену квалитета дипломираних студената - доктора наука од стране послодаваца, што на најбољи начин даје могућност Факултету да прати квалитет студијског програма и врши одређена побољшања. На сајту Факултета су јавно доступни наставни планови и програми, чиме је студентима омогућен приступ информацијама о свим елементима везаним за реализацију наставе, како из сваког предмета појединачно, тако и за студијски програм у целини.

Број студената одговара кадровском потенцијалу јер је просечна оптерећеност наставника мања од 6 часова активне наставе недељно, а просечна оптерећеност сарадника је мања од 10 часова активне наставе недељно. Број наставника са 100% радног времена на Факултету је више од 90%. Расположиви простор од 5500м² задовољава захтев стандарда од најмање 4м² бруто простора по студенту, односно 2м² уколико се настава изводи по сменама.

На основу сагледавања и вредновања свих елемената који су од значаја за Стандард 4, а по процедури која је предвиђена Правилником, може се закључити следеће

- 1) Студијски програм садржи све елементе који су прописани *Законом о високом образовању* и Стандардима за акредитацију, прописаним од стране Националног савета за високо образовање. Препоручује се настављање континуираног праћења реализације студијског програма у свим његовим аспектима, што је основни предуслов за његово побољшање или решавање уочених или евентуалних недостатака. У том процесу се, поред искустава и примера добре праксе у оквиру домаће и међународне академске заједнице, у одређеној мери користе и повратне информације из оцена послодаваца и њихових мишљења о исходима учења на студијском програму.

Квалитет студијског програма прати се и упоређивањем са променама код дефинисаних партнера у европском образовном простору. Промене наставних планова у оквиру студијског програма и/или појединих предмета се дешавају периодично, уколико за то постоје разлози. Промене се реализују у складу са Правилником о доношењу студијског програма, као једног од докумената којима се реализује и обезбеђује унапређење квалитета на Факултету.
- 2) Исходи учења дефинисани су за сваки предмет понаособ у оквиру акредитованог студијског програма. На Наставно-научном већу се након сваке школске године води дискусија о квалитету исхода учења и врши корекција наставних планова, уколико се оцени да је потребна. У том случају се покреће поступак за њихову измену и/или допуну. Такође, иновирање процеса наставе се врши континуираном акцијом повезивања са нашим дипломираним студентима - докторима наука и њиховим послодавцима, будући да и једни и други могу указати на потребе за одређеним променама у циљу побољшања исхода учења. За ову врсту комуникације и активности је задужен руководилац студијског програма.
- 3) У процесу претходне акредитације, током реализације студијског програма и екстерном провером, утврђено је да је акредитовани студијски програм базиран на одредбама Стандарда које је прописао Национални савет за високо образовање (обавезујућа норма) и да је у највећој мери усклађен са најбољом праксом у европском образовном простору. Иако се због измена и допуна актуелног студијског програма још увек не може прецизно оценити степен усклађености, може се рећи да је у процесу (ре)дефинисања успостављена усаглашеност са структуром студијских програма респектабилних академских институција у земљи и иностранству, као и да вишегодишња реализација претходно акредитованих студијских програма на истом нивоу студија показује завидне резултате. Између осталог, потврђена пракса хоризонталне и вертикалне покретљивости студената са партнерима из земаља ЕУ потврђује ову оцену.
- 4) Исходи учења омогућавају докторима наука да, уз даљу професионалну надградњу сваког појединца, квалитетно и целисходно примене стечена знања одмах на почетку академске и професионалне каријере. Кроз самостални научно-истраживачки рад и његову проверу и примену у пракси, на Факултету се стварају могућности управљања исходима учења према захтевима будућих послодаваца.

- 5) У документу Књига предмета, која је објављена на сајту Факултета за студијски програм у целини, као и за сваки предмет, су дати подаци о дефинисаним захтевима и потребним предзнањем за квалитетно праћење наставе и испуњавање дефинисаних предиспитних и испитних обавеза, као и подаци о покривености програмских исхода учења.
- 6) Сви наставни предмети су структурисани по активностима које студент реализује у оквиру предмета како би остварио захтевани број ЕСПБ. Укупан збир ЕСПБ у сваком семестру, распоређених по предметима на основу усвојеног курикулума, износи 30 ЕСПБ.
- 7) Процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) је предмет периодичне провере. Вредновање квалитета педагошког рада наставника од стране студената и вредновање квалитета наставне литературе по већем броју критеријума указује да је вредност ЕСПБ за поједине предмете у досадашњем периоду коректно одређена. До измена вредности ЕСПБ код појединих предмета је дошло у процедури измена и допуна студијског програма у претходним акредитацијама, односно усвајања новог студијског програма, када је код појединих предмета извршена корекција у циљу усаглашавања укупног оптерећења студента по семестру. У току даље примене усвојеног курикулума Факултет ће пратити његову реализацију и, уколико се региструју неке неусаглашености, вршити адекватне корекције.
- 9) Факултет није вршио мерење мишљења студената о евентуалној неусаглашености одређених ЕСПБ-а за предмете у дефинисаном курикулуму, али је дефинисање и реализација процедуре мониторинга у току.
- 10) Унапређивање и осавременавање постојећег студијског програма, групације предмета и/или појединих предмета засновано је на развоју науке и новим захтевима који се постављају пред образовни профил доктора наука за чије школовање је студијски програм акредитован.
- 11) Студенти су кроз одговарајуће правилнике, сам процес наставе, као и кроз одговарајуће предмете упознати са поступком и методологијом израде докторске дисертације, посебно у погледу формалних аспеката и критеријума пријављивања и оцењивања. Тренутно се приводи крају процес оглашавања свих потребних докумената на званичном сајту Факултета, чиме ће се створити услови да све актуелне информације буду јавно доступне и да се обезбеди боља информисаност студената.
- 12) Факултет са својим студентима остаје у вези кроз три активности: 1) кроз АЛУМНИ мрежу на сајту факултета; 2) периодично вредновање квалитета дипломираних студената од стране њихових послодаваца (у оквиру вредновања обилазе се компаније и у разговору са послодавцем, у присуству наших студената, врши се вредновање); и 3) периодично вредновање мишљења докторанада и доктора наука о квалитету исхода учења. Увођење континуираног вредновања за другу и трећу активност је у току.

Б. SWOT анализа стандарда 4 и квантитативна оцена елемената

На основу изведене SWOT анализе, у погледу испуњености овог стандарда могу се дати следеће квантитативне оцене:

Елементи анализе			Вредност
Циљеви студијског програма и њихова усклађеност са исходима учења	S	Студијски програм је усклађен са исходима учења	+++
	W	Реализација дефинисаних циљева	0
	O	Могућности унапређења научно-истраживачког рада и праксе током реализације програма	+
	T	Инертност наставника у унапређењу студијског програма после акредитације	++
Методе наставе оријентисане ка учењу и ка исходу учења	S	Адекватне, јасно дефинисане и у складу са стандардима	++
	W	Неадекватна примена метода наставе у њеној реализацији на неким предметима	+
	O	Усаглашавање са актуелним методолошким оквирима током реализације наставног процеса	++
	T	Примена перманентног осавремењавања и иновативности у методолошком смислу	++
Систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења	S	Јасно дефинисан у књизи предмета и адекватним курикулума	++
	W	Недовољна спремност и оспособљеност студената за самосталан научно-истраживачки рад	++
	O	Могућност унапређења кроз периодично преиспитивање	+
	T	Недостатак посвећености свих учесника - наставника и студената у наставном процесу	+++
Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање исхода учења	S	Адекватна за све предмете	++
	W	У одређеним случајевима не одговара стварним напорима студента у процесу полагања испита	+
	O	Код евалуације наставе могу се извршити корекције	++
	T	Недостатак утицаја резултата на дефинисање обима ангажовања	+
Усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција	S	Адекватна у досадашњем раду	+++
	W	Нижи ниво мотивисаности студената	+
	O	Анализа резултата и предузимање мера на НН већу	+
	T	Одређени отпор наставника и студената према јасним механизмима контроле	++
Поступак праћења квалитета студијског	S	Нормативно дефинисан, први резултати побољшања охрабрујући	+++

програма	W	Недовољна заинтересованост неких од субјеката	+
	O	Нови захтеви за акредитацијом покренуће неактивне чланове Факултета	+
	T	Игнорисање потреба за повећањем квалитета и схватање да то треба да уради неко други	+++
Континуирано осавремењавање студијских програма	S	Добра прилика за отклањање неусаглашености	+++
	W	Потреба за континуираним осавремењавањем свих сегмената студијског програма	+
	O	Могућност повезивања и сарадње са европском академском мрежом	+
	T	Недовољна заинтересованост једног дела наставника и сарадника	++
Доступност информација о студијском програму и исходима учења	S	Информације су на сајту Факултета	++
	W	Нижи ниво коришћења информација са сајта Факултета.	++
	O	Исказано опредељење од стране управе за унапређењем поступака информисања на Факултету	+
	T	Неажурност информација на сајта; незаинтересованост дела студената за виталне активности на Факултету.	++

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4:

Завршени процес акредитације студијског програма и самог Факултета укључио је већи број наставника који су на прави начин сагледали суштину изградње, развоја и унапређења квалитета ове високошколске установе. Неопходно је да после вишегодишње примене акредитованог наставног програма сви наставници, катедре, Веће студијског програма и Наставно-научно веће континуирано прате његову имплементацију и врше побољшања и корекције у областима у којима је уочена потреба за њима. Потребно је наставити активности на Факултету кроз (ре)дефинисање и реализацију акционог плана остварења стратегије обезбеђења и унапређења квалитета студијског програма. Потребно је ажурирати сајт и учинити све потребне документе јавно доступним, као и до краја реализовати јавну доступност процедура и исхода израде докторских дисертација.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 4 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

У пост-акредитационом периоду имплементација акредитованог студијског програма дала је позитивне резултате. О томе говоре бројне провере које су у овом периоду извршене, па се може оценити да су захтеви овог стандарда испуњени.

Потребно је да се у наредном периоду у оквиру студијског програма континуирано прати реализација актуелних курикулума и да се у складу са указаним потребама врши промена и иновација наставних планова и програма, што је и у складу са добром праксом референтних високошколских установа.

Д. Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу студената докторских студија о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења (на основу упитника Центра за обезбеђење квалитета Универзитета у Нишу).

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

А. Опис стања и анализа стандарда 5

Квалитет наставника одговара критеријумима Универзитета у Нишу и шире академске заједнице. Квалитет наставника проверава се на неколико нивоа (катедре, Изборно веће Факултета, Научно-стручно Веће Универзитета, а за редовне професоре и Сенат Универзитета). Поред несумњивих стручних знања, у поступку провере, кроз унапред дефинисане критеријуме за избор, врши се и провера професионалних вештина и односа према студентима у наставном процесу.

Оцена вредновања педагошког рада наставника од стране студената је један од кључних елемената код избора и напредовања наставника. Вредновање педагошког рада наставника од стране студената врши се два пута годишње (по семестрима). Добијене оцене разматра Наставно-научно веће и предлаже корективне мере за побољшање.

Вредновање квалитета наставне литературе од стране студената се врши у оквиру поменутих анкета.

Распоред часова предавања се истиче на огласним таблама Факултета и сајту Факултета. Пракса објављивања распореда у последњем тренутку, неколико дана пре почетка наставе, је нажалост, још увек присутна у јесењем семестру (осим распореда за прву годину, који се истиче на време). Разлог томе су, у највећој мери, ванредни испитни рокови који не дозвољавају да се на почетку семестра утврди тачан број студената, а тиме и група за вежбе. Распоред полагања испита се усваја на време, месец или два пре почетка испитног рока (осим у случајевима када Наставно-научно веће изгласа ванредни испитни рок).

У курикулуму предмета је, где год је то могуће дефинисано да се кроз реализацију наставе остварује интерактивна настава у којој студенти практично показују примену научених вештина у решавању проблема из праксе. Овакав начин рада подстиче студенте на креативно размишљање, што представља својеврстан тренинг и оспособљавање за професионалну каријеру.

Кроз Књигу предмета, која је јавно публикована на сајту Факултета за све студијске програме, студенти могу да на транспарентан начин прате планирану реализацију наставе на сваком предмету и да се упознају са циљевима предмета, садржином предмета, планом и распоредом извођења наставе, начином оцењивања и литературом коју ће користити током реализације наставе.

Кроз Књигу наставника, која је такође јавно доступна на сајту Факултета, студенти могу да се упознају са кратким CV-ем наставника и његовим компетенцијама. Ипак, уочена потреба за њеним ажурирањем, која је наведена у претходном извештају, и даље стоји, па је овај недостатак потребно отклонити у наредном периоду.

У оквиру Катедри прати се реализација наставе на сваком предмету на свим студијским програмима и, у случају одређених потешкоћа, благовремено се предузимају корективне мере. Континуираним вредновањем педагошког рада наставника од стране студената, вредновањем квалитета уџбеника и квалитета дипломираних студената прати се квалитет реализације наставе на сваком предмету. На основу добијених резултата на Наставно-научном већу се периодично доносе одговарајући закључци и предузимају корективне мере за континуирано побољшање наставног процеса.

У захтеваном опису процене стања у испуњености Стандарда 5, може се навести следеће:

- 1) У садржају курикулума сваког од акредитованих студијских програма користе се адекватне методе реализације наставе, у форми: екс-катедре, интерактивне наставе, студија, презентације радова студената итд. Ове методе реализације наставе омогућују остваривање циљева студијских програма на свим нивоима студија у циљу остваривања исхода учења. Вишегодишње искуство показује позитивне резултате.
- 2) За анализу односа појединих облика реализације наставе на исходе учења, овде се презентује анализа на интегрисаним академским студијама у оквиру студијског програма Архитектура, на коме је највећи број студената на Факултету:
  - Величина група за наставу је 100 студената, на првој години између 120 и 140;
  - Величина група на вежбама у оквиру обавезних и изборних предмета је до 25 студената, са тим што се вежбе из пројектантских предмета и у рачунарској лабораторији најчешће одвијају у полугрупама; величина групе на студију је до 20 студената;
  - Пропорционална расподела облика и метода реализације наставе може се оквирно сагледати на следећи начин: 30% настава типа екс катедре, 40% израда пројеката и њихова јавна презентација, 17% израда семинарских радова и њихова јавна презентација, 10% рачунске вежбе и вежбе које садрже и колоквијуме, 3% стручне праксе.
  - Мерење резултата примене стечених компетенција кроз реализацију курикулума и вредновање свршених студената указује на адекватно одабрани баланс појединих метода реализације курикулума као и садржине курикулума, уз потребу за сталним побољшањем квалитета наставе и увођењем нових садржаја у складу са професијом за коју се студенти школују.
- 3) Годишњим извештајима о раду, које Наставно-научном већу и Савету подноси Декан факултета, као и кроз јавно доступне Научне публикације академског особља (портал <https://www.npao.ni.ac.rs>) наводе се и прате резултати које наставници остварују кроз НИР, а посебна пажња се посвећује публикацијама у часописима из категорије M20 са *Thomson Reuters* листе (у складу са Ближим критеријумима са избор наставника на Универзитету у Нишу), броју цитата, учешћу на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Фонда за науку, као и учешћу у међународним пројектима. Стални тренд пораста компетенција наставника и сарадника стечених преко наведених активности и остварених резултата указује да се квалитет компетенција стално увећава, што је најбоља потврда да се претпоставке за увећање квалитета наставе реализују на квалитетан начин.
- 4) Потребно је прецизније дефинисати и применити процедуру и механизме континуираног праћења и контролисања квалитета и реализације утрђеног распореда наставе, односно контроле присуства на послу. Формулисање наведене процедуре је у току.

Б. SWOT анализа стандарда 5 и квантитативна оцена следећих елемената:

На основу наведених чињеница у опису испуњености стандарда и изведене SWOT анализе на Факултету, по захтеваним питањима могу се дати следеће оцене:

Елементи анализе			Вредност
Компетентност наставника и сарадника	S	Број објављених радова, у часописима са Thompson Reuters листе (а посебно са SCI листе) и испуњеност критеријума за избор	++
	W	Недовољно јасно дефинисани критеријуми у области напредовања у професионалној каријери	0
	O	Инсистирање на поштовању дефинисаних критеријума	+++
	T	Неспремност појединих наставника да прихвате реалност новог времена.	+
Доступност информација о терминима одржавања наставе	S	Распреди наставних активности истичу се на огласним таблама и на сајту Факултета	+++
	W	Кашњење са истицањем термина реализације наставе	+
	O	Усвојена процедура за истицање на сајт Факултета	+++
	T	Непридржавање рокова	++
Интерактивно учешће студената у наставном процесу наставе	S	Дефинисано кроз курикулуме предмета	+
	W	Недовољна мотивисаност студената	++
	O	Освајање дела предиспитних бодова	+
	T	Недовољна спремност појединих наставника да промене своје навике у методици реализације наставе	+
Доступност информација о студијском програму, плану распореда наставе	S	Све информације налазе се на сајту Факултета	+++
	W	Измене у распореду током реализације од стране наставника, кашњење распореда	+
	O	Редовно ажурирање промена	+
	T	Неблаговремено информисање студената о насталим променама	++
Систематско праћење квалитета наставе и корективне мере	S	Студентске евалуације и анализа успеха	+++
	W	Недостаци у адекватној повратној спреси евалуација- унапређење квалитета наставе	0
	O	Јавно објављивање резултата вредновања и начина реализације наставе на појединим предметима	+++
	T	Недовољна заинтересованост студената да реално и јавно говоре о квалитету наставе	+++

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5:

Кроз имплементацију усвојених докумената у области Стратегије обезбеђења квалитета потребно је наставити са развијањем академског окружења у коме је квалитет наставног процеса предуслов за квалитет компетенција дипломираних студената. Тај процес треба да буде у фокусу активности свих запослених на факултету, свих студената а највише управе Факултета - Декана и његових сарадника.

Потребно је развијати све елементе квалитета и дефинисати све потребне процедуре којима ће се омогућити континуирана провера и унапређење квалитета у наставном процесу. Такође, потребно је развијати партнерски однос са студентима, односно Студентским парламентом као телом које их репрезентује, пре свега у сврху ефективне евалуације квалитета наставног процеса студијских програма, како у целини, тако и у односу на поједине семестре и предмете. У наредном периоду је потребно наставити са постојећим методама оцењивања, које треба проширити и на ниво докторских академских студија. Такође, потребно је увести праксу благовременог и стицања распореда предавања, најмање две недеље пре почетка семестра.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 5 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Сви елементи за проверу и унапређење квалитета наставног процеса су нормативно дефинисани и примењују се у континуитету на акредитованом студијском програму. Спроведене и квантификоване активности омогућавају сагледавање следећих оцена: 1) педагошког рада наставника од стране студената; 2) квалитета научно-истраживачког рада; 3) квалитета наставне литературе; 4) квалитета доктора наука од стране послодаваца; и 5) квалитета стечених знања од стране дипломираних студената - доктора наука. На основу наведених чињеница може се закључити да је Стандард 5, који регулише квалитет наставног процеса, испуњен у целини. У претходном периоду је остварен видљив напредак, али свакако да у наредном периоду има простора, потреба и могућности за даљим унапређењем, па ће Факултет и у том правцу усмерити своје активности и капацитете.

ПРИЛОЗИ

- Прилог 5.1.   Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса
- Прилог 5.2.   Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.
- Прилог 5.3.   Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 7

На студијском програму докторских академских студија ДАС – Архитектура на почетку школске 2021/2022. године ангажовано је укупно 23 наставника са пуним радним временом. Наставнике чини 8 редовних професора, 8 ванредних професора и 7 доцената. Осим њих, у реализацији наставе учествују 2 наставника ангажована по уговору.

Избор у звања врши се у складу са правилницима о поступку стицања звања и заснивања радног односа, односно ближим критеријумима за избор у звања. Сви избори врше се јавним конкурсом, оглашавањем у дневним новинама. Приликом избора у звање наставника, у складу са важећим Правилником о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу, вреднују се резултати научно-истраживачког рада, ангажовања кандидата у развоју наставе и обезбеђивању научно-наставног подмлатка (за виша звања), резултати педагошког рада и елементи доприноса широј академској заједници. За наставнике који се први пут бирају у звање, даје се и оцена приступног предавања кандидата. Извештаји Комисије о пријављеним учесницима конкурса излажу се јавности на сајту Факултета и Универзитета у трајању од 30 дана, тако да је поступак у потпуности транспарентан. Изборно веће Факултета утврђује предлог за избор учесника конкурса у звање. Уколико чланови Изборног већа Факултета потврде предлог за избор наставника у звање који је предложила Комисија за писање извештаја, предлог одлуке, усвојени извештаји и остала документација предвиђена Правилником се шаље на давање сагласности одговарајућем Научно-стручном већу Универзитета у Нишу, које и врши избор. Оцењивање квалитета наставника као критеријума за избор се проводи у складу са Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета.

На Факултету се континуирано подстиче научноистраживачки рад наставника у циљу стицања компетенција за извођење наставе на докторским студијама и за испуњење услова за менторство. Комисија за докторске студије прати и контролише квалитет извођења наставе и реализације истраживачких активности у оквиру студијског програма. Услови за менторство и учешће у раду комисија за оцену и одбрану докторске дисертације прописани су Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу.

Факултет врши редовну евалуацију и праћење квалитета и компетентности наставног кадра на студијском програму ДАС – Архитектура и дефинише план и програм будућег развоја и запошљавања кадра. Факултет вреднује повезаност рада у настави са учешћем на научно-истраживачким пројектима и другим активностима које доприносе развоју академске и шире друштвене заједнице.

На основу увида у остварене резултате вредновања квалитета рада Факултета од стране наставника и сарадника, може се закључити да би у наредном периоду требало повећати набавку информатичке опреме и потрошног материјала који би допринео побољшању услова за рад наставника и сарадника. Реализација студијских путовања која укључују обилазак знаменитих дела архитектуре, размену искустава са другим наставницима у иностраним школама архитектуре и пројектантским бироима била би од посебног је значаја за напредовање наставног кадра. Дигиталном едукацијом наставног особља требало би олакшати приступ и управљање базом података која је од важности за квалитет реализације наставе.

Спроведени поступак акредитације Факултета за обављање научно-истраживачке делатности у области архитектуре током 2020. године је у многа иницирао квалитетнији рад наставника и увећању компетенција публиковањем остварених резултата у часописимаса SCI, SCIE и SSCI листе. У односу на претходни акредитациони период, запажа се позитиван тренд у напредовању наставног кадра (увећан је број наставника са вишим звањима).

А.2 Процена стандарда 7

S	Утврђена процедура и минимални критеријуми за избор наставника као и вредновање резултата научно-истраживачког и педагошког рада. Велики број радова на SCI, SCIE и SSCI листи.
W	Недовољно разумевање смерница од стране појединих наставника. Приступ зависи од индивидуалних преференци наставника.
O	Унапредити активности на вредновању квалитета докторских студија.
T	Недовољна материјална средства и дигитална опремљеност могу довести до смањења научне продуктивности наставног кадра.

Б. SWOT анализа стандарда 7 и квантитативна оцена елемената анализе

На основу наведених чињеница, презентованих прилога о вредновању испуњености Стандарда 7 могу се дати следеће оцене:

Предмет анализе		
Јавност поступка избора наставника		Вредност
S	Поступак је транспарентан, Извештај се излаже јавности.	+++
W	Незаинтересованост јавности за увид у референце.	+

O	Допуна Правилника детаљнијом спецификацијом критеријума за евалуацију стручног и педагошког рада наставника.	++
T	Приказивање референци са недовољном прецизношћу.	0
Усаглашеност поступака избора са прописима		Вредност
S	Процедура поступка је јасно дефинисана и потпуно усаглашена.	+++
W	Неспремност појединих наставника да остваре много већи резултат од минимално неопходног за напредовање.	++
O	Немогућност да неусаглашени предлози прођу на Универзитету додатно мотивише наставнике.	++
T	Релаксирано схватање дефинисаних рокова од стране појединих наставника.	+
Системско праћење и подстицање педагошких и научних активности		Вредност
S	Системско праћење кроз избор у звање и у току изборног периода.	++
W	Анализе и праћење се углавном интензивирају у тренутку избора.	++
O	Стварањем веће материјалне базе ситуација се може поправити.	++
T	Неспремност појединих наставника на континуирано усавршавање, изван оквира изборних пропозиција.	+
Дугорочна политика и селекција кадрова		Вредност
S	Усвојен план развоја кадрова.	++
W	Не постоји дугорочна политика на нивоу шире друштвене заједнице и свеprisутан феномен „одлива мозга“.	+
O	Израженије подстицање мобилности наставника за стручно и научно усавршавање у земљи и иностранству.	+++
T	Слабо вредновање квалитета рада наставника може да доведе до опадања квалитета селекције кадрова.	+
Перманентна едукација и усавршавања		Вредност
S	Факултет подстиче професионално усавршавање наставника.	++
W	Недовољна материјална средства и неадекватна информатичка опремљеност.	++
O	Може се поправити ситуација увећањем међународне сарадње и размене искустава.	+++
T	Недовољна заинтересованост дела наставника за унапређење сопственог рада и професионални развој.	+
Повезаност образовног рада са истраживањима на пројекту и радом у		Вредност

привреди		
S	Велики број наставника учествује у научноистраживачким и стручним пројектима.	+++
W	Недовољна могућност примене резултата у оквирима наставе.	++
O	Имплементација резултата научноистраживачког и стручног рада у наставном процесу.	++
T	Занемаривање важности ове компоненте у образовном раду.	+
Вредновање истраживачких способности		Вредност
S	Праћење истраживачких способности исказује се кроз извештаје о избору у звања.	+++
W	Слаба видљивост остварених резултата наставника мимо оквира изборног циклуса.	++
O	Објављивање извештаја о резултатима научне продукције наставника на студијском програму периодично, током године.	++
T	Недостатак финансијских средстава за објављивање радова.	++

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7:

Унапређење компетентности наставника подразумева научно напредовање изван граница минимално дефинисаних критеријума избора. У циљу подстицања научно-истраживачког рада неопходно је даље унапређивати механизам обавештавања и техничке подршке за учешће на конкурсима међународних и националних пројеката у области архитектуре.

Потребно је обезбедити додатна финансијска средства за стручно, професионално и педагошко усавршавање наставника и подстицати њихову мобилност у земљи и иностранству. Едукацији наставног кадра помогло би и ангажовање гостујућих предавача са иностраних универзитета, као и праћење искустава сличних програма докторских студија. Унапређење квалитета подразумева и континуирани процес подмлађивања наставничког кадра избором сарадника који су докторирали у виша, наставничка звања.

Неопходно је, такође, повећати контролу, не само редовности одржавања наставе, већ и испуњавања свих обавеза наставног особља у оквиру студијског програма ДАС – Архитектура. У циљу провере квалитета наставе требало би организовати отворен разговор са представницима студената, уз уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника. Уколико дође до одступања у раду и квалитету, неопходно је предузети мере корекције у виду упозорења и упућивања на усавршавање и побољшање наставе. С друге стране, најбоље оцењене кадрове би требало наградити обезбеђењем стручне литературе или пружањем олакшица за усавршавање у иностранству.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 7 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини

Факултет се приликом избора наставника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, стручну и педагошку активност наставника ангажованих на студијском програму ДАС – Архитектура. Процедуре за оцену квалитета наставника, као и њихово напредовање, су дефинисане у складу са Законом и Стандардима које прописује Национални савет за високо образовање. Процедура за избор у наставничка звања дефинисана је правилником и ближим критеријумима за избор у поједина звања за одговарајуће уже научне области. Остварен је несумњиво високи квалитет научно-истраживачког рада објављивањем већег броја радова на SCI, SCIE, SSCI листи и цитата (према SCOPUS-у), као и организовањем међународних научно-стручних манифестација. У наредном периоду треба посебну пажњу посветити овом стандарду, с обзиром на то да је компетентност, знање и способност наставника од пресудне важности за квалитет наставе која се реализује у реализованог студијског програма.

Чињенице указују да је овај стандард испуњен у целини.

Д. Показатељи и прилози за стандард 7

А. Обавезни прилози

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 8

Грађевинско-архитектонски факултет је на студијском програму ДАС – Архитектура дефинисао услове и процедуре уписа студената, као и број студената на студијској групи. Информације о врстама, структури, циљевима и исходима студијског програма, конкурсима за упис и начину уписа студената објављују се на сајту Факултета.

Факултет пружа потенцијалним студентима све релевантне информације и податке који су у вези са студијским програмом путем Информатора, затим преко обавештења и конкурса на сајту Факултета или на огласним таблама.

Процедура уписа студената на докторске академске студије регулисана је Правилником о упису студената на студијске програме Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу, Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу, као и Статутом Факултета. Редослед кандидата за упис на докторске академске студије утврђује се на основу оствареног успеха на претходним нивоима студирања и дужине студирања. При упису кандидата на докторске студије узимају се у обзир и остварени научни резултати. Резултати сваке фазе уписног процеса објављују се на огласној табли и интернет страници Факултета.

Поступак уписа је јаван, од објављивања конкурса, рангирања на основу претходних резултата и рангирања на основу резултата остварених на пријемном испиту. Резултати сваке фазе уписног процеса објављују се на огласној табли и интернет страници Факултета.

Политика уписа на докторске студије прати потребе друштва и развоја науке, као и потребе за наставним кадром у високом образовању у области архитектуре. При томе је број студената који се уписују усклађен са научноистраживачким ресурсима и расположивом опремом.

Сваки наставник на почетку семестра упознаје студенте са обавезом похађања и учествовања у настави, начином оцењивања студената у предиспитном и испитном периоду. Ове информације налазе се и у књигама предмета студијског програма, које су доступне на сајту Факултета. Успешност студената у савлађивању одређеног предмета прати се континуирано током реализације наставе и у коначном изражава поенима и оценом, а према квалитету стечених знања и вештина. Поступак оцењивања на испиту дефинисан је Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту Универзитета у Нишу, као и Статутом Грађевинско-архитектонског факултета, који је доступан на сајту Факултета.

С обзиром на мали број кандидата који се примају на докторске студије, углавном се примењује менторски начин рада, чиме је повећан квалитет реализације програма.

Студенти се редовно информишу о свим питањима у вези са студијским програмом преко огласних табли и интернет странице Факултета.

Факултет поштује једнакост и равноправност студената по основу расе и боје коже, пола, сексуалне оријентације, националног и социјалног порекла, језика, вероисповести, статуса стеченог рођењем и имовинског стања.

А.2 Процена стандарда 8

	Образложење
S	Усвојена је већина нормативних аката везаних за упис, оцењивање, информисаност, одговорност и реализацију наставе на студијском програму.
W	Нису обухваћене у потпуности потребе студената са посебним

	потребама.
О	Спремност Факултета да унапреди квалитет студената и наставног процеса у оквиру студијског програма.
Т	Дисбаланс између озбиљности и тежине наставних програма и склоности уписаних студената.

Б. SWOT анализа стандарда 8 и квантитативна оцена елемената анализе

На основу анализе практичне примене Правилника којим се дефинише поступак пријема студената и њихово напредовање током студија, у току трогодишњег постакредитационог периода, могу се дати следеће оцене:

Предмет анализе		Образложење	Вредност
Процедура пријема студената	S	Пријем и упис студената регулисани су јасном процедуром. Кандидатима су на располагању све потребне информације.	+++
	W	Висок просек је доминантни критеријум.	+
	O	Преиспитивање критеријума уписа на докторске студије.	+++
	T	Предзнање кандидата је разнолико и код неких у опадању.	+
Рад на планирању каријере	S	Брига о развоју каријере студената.	++
	W	Недовољна свест студената о могућностима примене стеченог знања. Низак ниво мобилности студената.	++
	O	Систематско праћење потребе друштва за профилима стручњака и кадрова и усклађивање програма	+++
	T	Положај образовања и вредносни систем у националним оквирима.	++
Једнакост и равноправност студената	S	Статутом Факултета дефинисана је једнакост и равноправност студената.	+++
	W	Студенти са посебним потребама имају отежан приступ појединим деловима Факултета.	++
	O	Унапређење услова за рад и неограничен приступ интернету свим студентима (нпр. рачунарска/интернет учионица и сл.).	+++

	T	Недовољна активност у Студентском парламенту.	+
Доступност информација студентима	S	Информације доступне путем интернет странице Факултета и огласне табле. Успостављено електронско пријављивање испита.	++
	W	Повремене тешкоће у функционисању Интернет странице Факултета; проблеми приликом електронског пријављивања испита.	+
	O	Јачање информатичке службе; усвајање процедуре за постављање информација на интернет страници Факултета.	+++
	T	Недовољна заинтересованост студената за коришћење доступних информација.	+
Доступност процедуре и критеријума оцењивања	S	Процедуре и критеријуми оцењивања су јасно дефинисани у документима доступним на сајту Факултета.	+++
	W	Користи се Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту који је донео Сенат Универзитета.	+
	O	Усвајање јединствене методологије оцењивања на групацијама сродних предмета у оквиру студијских програма.	++
	T	Индивидуалан приступ и притисци да се у појединим случајевима спусти критеријум.	+
Анализа метода оцењивања и критеријума оцењивања	S	Периодична евалуација рада наставника и сарадника од стране студената.	+++
	W	Различити приступи у оцењивању наставника.	+
	O	Коришћење резултата студентског вредновања ради побољшања критеријума оцењивања.	+++
	T	Незаинтересованост студената за веће учешће у самовредновању услед непрепознавања тренутних интереса.	+
Усклађеност метода оцењивања са циљевима програма	S	Добра усаглашеност уз мање корекције.	++
	W	Анализа ефикасности метода оцењивања се не спроводи у потпуности.	+
	O	Повишење критеријума оцењивања код одређеног броја предмета у циљу бољег квалитета излазног знања.	++
	T	Снижавање критеријума и нивоа излазног знања.	+

Објективност и принципијелност наставника у оцењивању	S	Мањи број студената омогућава ефикасно праћење методологије рада наставника.	+++
	W	Повремене неправилности у поступцима оцењивања.	0
	O	Формирање културе вредновања рада наставника од стране студената унапређује објективност.	++
	T	Недовољно прихватање иновативних принципа и елемената у процесу едукације.	+
Праћење пролазности студената по предметима и корективне мере	S	Обавља се периодично путем анкета, на основу података Студентске службе.	++
	W	Резултати пролазности по предметима су неуједначени.	+
	O	Темељнија анализа пролазности и чинилаца који утичу на то.	++
	T	Изостајање ефекта на процес оцењивања.	+

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8:

Потребно је развијати свест код студената о коначном исходу студија – профилима стручности у области за коју се школују, ради што успешнијег професионалног опредељења. Промоција научно-истраживачког рада укључивањем студената на научноистраживачке пројекте од посебног је значаја за интелектуални развој и напредовање кадрова у сфери науке.

Успостављање бољег контакта студената са струком захтева организовање студентских радионица, теренске наставе, презентацију савремених материјала и специјализованих програмских пакета. Такође је неопходно мотивисати студенте на континуирано објављивање резултата истраживачког рада у стручним часописима и на конференцијама, кроз заједнички ангажман наставника и студената и посебна усмерења дата на предметима.

Перманентно усаглашавање критеријума за проверу знања и оцењивање захтева да се у овај процес укључе и студенти и наставно особље. Потребно је усвојити процедуру са мерама које Факултет доноси у случају ниске пролазности по предметима, програмима, годинама, као и у случају уочених неправилности у оцењивању. Идеје и примедбе изнете од стране студената треба посебно размотрити.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 8 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Факултет је опредељен за стално унапређивање квалитета својих студената у оквиру студијског програма ДАС – Архитектура, од уписа до одбране докторске дисертације,

кроз јасно дефинисане правилнике о начину студирања, вредновање рада студената и уважавање мишљења студената. Велико интересовање кандидата за овај студијски програм потврђује актуелност и квалитет студијског програма.

У будућем раду Факултета треба посебну пажњу посветити побољшавању улазног квалитета студената у оквиру студијског програма. Ово подразумева преиспитивање критеријума вредновања кандидата при упису, где би се осим доминантног критеријума претходног успеха, вредновали и надареност и креативност кандидата, у складу са специфичностима научне области. Такође је неопходно унапредити активности на вредновању квалитета докторских студија.

Чињенице указују да је овај стандард испуњен у целини.

Д. Показатељи и прилози за стандард 8

А. Обавезни прилози

Табела 8.1. Преглед броја студената по нивоима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09.) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60), (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената (Универзитет у Нишу и ГАФ)

Прилог 8.2. Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 9

Грађевинско-архитектонски факултет кроз своју издавачку делатност и допуном библиотечког фонда у складу са финансијским могућностима, прати савремене технолошко инжењерске иновације у грађевинарству, архитектури и урбанизму, као и савремене методе учења у процесу савладавања акредитованих студијских програма. Прати се издавачка делатност домаћих и страних издавача чија литература (уџбеничка литература и помоћна наставна средства) покрива материју из области из којих се

изводи наставни процес на Факултету. Постојећи информатички ресурси у највећој могућој мери задовољавају потребе извођења наставе и образовања студената. Факултет има већи број важећих правилника (Правилник о издавачкој делатности, Правилник о раду библиотеке...) који су у процедури усаглашавања са новим Статутом Факултета, као и са важећим правилницима Универзитета у Нишу, а у складу са прописаним стандардима. Како је Сенат Универзитета у Нишу усвојио Правилник о уџбеницима на Универзитету, на Грађевинско-архитектонском факултету се за сада примењује управо овај правилник који је донео Сенат.

Факултет као акредитована високошколска установа својим студентима обезбеђује потребне уџбенике и осталу стручну литературу неопходне за савладавање градива у складу са својим финансијским могућностима кроз издавачку делатност или куповином од других домаћих и страних издавача. Факултет издаје и следеће научне часописе: Зборник радова Грађевинско-архитектонског факултета и Наука+Пракса.

Настава из сваког предмета је у највећој мери покривена одговарајућим уџбеницима и помоћним уџбеницима који обухватају садржај програма предмета у оквиру акредитованих студијских програма на Факултету. Поред уџбеника у току студија студенти користе и друге стручне и научне публикације чији су наслови унапред познати и објављени, као и WEBпрезентације. Уџбеници и помоћни уџбеници-скрипте предавања усаглашени су са важећим Закономским одредбама, Правилницима и Стандардима Републике Србије из области грађевинарства, архитектонског пројектовања и урбанистичког планирања. Студенти Грађевинско-архитектонског факултета, као помоћни извор њиховог образовања за одређени број предмета могу користити и бројне часописе и стручну литературу доступну у библиотеци и на интернету, као део самосталног истраживачког рада неопходног за испуњавање њихових обавеза из одређених предмета.

У складу са одредбама Закона о издавању публикација (Службени гласник РС 37/91, 53/93, 67/93, 48/94, 135/04, 101/05), Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа Националног савета за високо образовање РС (Службени гласник РС 106/06), члана 57. Статута Факултета, Наставно-научно веће Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу на седници одржаној 16. 5. 2008. године усвојило је Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности. Правилник је тренутно у процедури усаглашавања са Статутом Факултета из 2018. године, као и са важећим правилницима Универзитета у Нишу (тренутно је у употреби Правилник о уџбеницима на Универзитету у Нишу). Овим Правилником је дефинисано систематично праћење и вредновање уџбеника као извора наставне и испитне материје у оквиру издавачке делатности на Факултету (када су аутори, по правилу, наставници и сарадници Факултета), као и вредновање уџбеника других издавача који се користе као наставни и испитни материјал у оквиру реализације студијских програма. Дефинисани су и стандарди које уџбеник треба да задовољи водећи првенствено рачуна о унапређењу наставе на Факултету и проверу квалитета уџбеника. Стална комисија Већа Факултета - Комисија за уџбенике, литературу, библиотечке и информатичке ресурсе према Статуту Факултета системски прати и оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета, садржаја, структуре, стила и обима.

Факултет у склопу свог простора обезбеђује студентима библиотеку која до 31. 12. 2018. године, а према Извештају библиотекара, има укупан број библиотечких јединица од 33161 (монографских публикација 11108, серијских публикација 20343, докторских дисертација 100, магистарских радова 88, дипломских/мастер радова 1522). Ревизија је садржала проверу целокупне библиотечке грађе са циљем утврђивања бројчаног и физичког стања грађе. Према Табели 9.1 овог стандарда Факултет у склопу библиотеке има укупан број библиотечких јединица 31451 (књига 7048, монографија 410, часописа 20343, уџбеника 3650).

Обезбеђена је и одговарајућа информационоподршка преко сајта Факултета где се налазе апликације LibGAF помоћу које је могуће претраживање литературе која се налази у библиотеци као и DiGAF помоћу које је могуће претраживање дипломских/мастер радова.

Факултет годишњом анализом у склопу рада Комисије за уџбенике, литературу, библиотечке и информатичке ресурсе а према Статуту Факултета системски прати, оцењује и предлаже унапређење структуре и обима библиотечког фонда. Комисија на основу писаних предлога предметних наставника формира предлог одлуке о уџбеницима и другој литератури неопходној за савладавање градива.

На Факултету постоје две рачунарске учионице у којима се изводи настава из одређених предмета. Учионице су опремљене са укупно 24 рачунара са лиценцираним софтверима из области грађевинарства и архитектуре, умрежених и повезаних са глобалном информационом мрежом. У свим просторијама Факултета које су доступне студентима омогућен је бежични приступ интернету. У плану је набавка нове савременије информатичке опреме ради постизања високих стандарда и у области опремљености.

Број запослених у библиотеци и њихова стручна спрема усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга, а у складу са бројем студената на факултету. Што се тиче стручног усавршавања запосленог у Библиотеци, 03. 6. 2015. године библиотекар је положио стручни испит из Библиотекарства и на тај начин стекао основно звање дипломираног библиотекара. Пре самог испита, библиотекар је присуствовао и Инструктивном и Консултативном семинару у Народној библиотеци Србије у Београду. Библиотекар се стручно усавршава одласком на акредитоване програме, семинаре и курсеве стручног усавршавања за библиотекаре сваке године.

Факултет преко Комисије за уџбенике, литературу, библиотечке и информатичке ресурсе, а према Статуту Факултета, континуирано прати, оцењује и унапређује компетентност и мотивисаност особља запослених у библиотеци и рачунарском центру, као и осталим пратећим службама. Спровођењем анкете о самовредновању наставног особља и шефова стручних служби, прати се компетентност и мотивисаност особља за подршку рада библиотеке и пратећих служби.

Студенти приликом уписа на Факултет се упознају са начином рада у библиотеци и рачунарском центру. Наставно особље у највећој мери, доприноси афирмацији рада библиотеке усмеравањем студената да њихов самостални истраживачки рад обављају у простору библиотеке где им је доступна потребна литература, часописи и остала помоћна учила за савлађивање градива.

Простор библиотеке је лако доступан студентима, наставном и ненаставном особљу као и осталим корисницима и пружа у највећој могућој мери адекватне услове за рад и ни у једном тренутку не омета извођење осталих наставних и ненаставних активности на факултету. У саставу библиотеке је читаоница површине 100 m² са 40 места за рад студената Грађевинско-архитектонског факултета и Машинског факултета и осталих корисника библиотеке. У простору библиотеке је обезбеђен приступ бежичном интернету. Библиотека је студентима на располагању у току целе календарске године у предвиђеном радном времену. Факултет има у плану да издвоји средства за опремање библиотеке савременим технолошким решењима и додатном рачунарском и штампарском опремом.

Б. Квантитативно оцењивање елемената у оквиру стандарда 9 - SWOTанализа

Елемент анализе		Опис	Значај
Постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему	S	Правилник дефинише: поступак одобравања и издавања уџбеника када су аутори, по правилу, наставници и сарадници Факултета као и број обавезних примерака који се достављају библиотеци; одређене стандарде које уџбеник треба да задовољи приликом издавања; набавку уџбеника од других издавача.	+++
	W	Правилником није дефинисана могућност умножавања уџбеника за потребе библиотеке као и потребе електронске верзије која би била доступна студентима.	+
	O	Применом правилника обезбеђује се усаглашеност уџбеника и садржаја програма предмета студијских програма на Факултету.	++
	T	Немогућност обезбеђивања довољних средстава за финансирање издавачке делатности.	++
Покривеност предмета уџбеницима и училима	S	Уџбеници које Факултет издаје покривају материју из области из којих се изводи наставни процес на предмету, а у оквиру студијских програма који се реализују на Факултету.	+++
	W	Недовољан број примерака уџбеника из неких предмета, а који су доступни на коришћење у библиотеци.	+
	O	Постојање електронске верзије уџбеника која би била доступна студентима.	+++

	T	Немогућност обезбеђивања средстава за финансирање реиздања уџбеника када су аутори, по правилу, наставници и сарадници Факултета, а која би пратила савремене технолошко инжењерске иновације и тенденције у области грађевинарства, архитектуре и урбанизма.	++
Структура и обим библиотечког фонда	S	Фонд се допуњује новим уџбеницима које Факултет издаје.	+++
	W	Већи број стручне литература и уџбеника из библиотечког фонда дуже наставници.	++
	O	Међубиблиотечка сарадња и размена уџбеника и стручне литературе.	+++
	T	Непостојање даље претплате Факултета на домаће и стране стручне часописе.	++
Постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа)	S	Студентима је омогућено коришћење рачунара са лиценцираним софтверима из изучаваних области у предвиђеним терминима за наставу као и приступ бежичном интернету у свим просторијама факултета.	+++
	W	Непостојање мултифункционалног апарата у рачунарским учионицама као и у библиотеци.	+
	O	Студентима омогућити коришћење једне рачунарске учионице и ван предвиђених термина за наставу.	++
	T	Јавне набавке нове опреме и немогућност набавке савременијих лиценцираних софтвера као и непостојање претплате на стране електронске часописе.	++
Адекватност услова за рад (простор, радно време)	S	Простор библиотеке и читаонице је лако доступан студентима и наставницима и не омета извођење осталих наставних и ненаставних активности на Факултету; Библиотека је доступна у току целе календарске године.	+++
	W	С обзиром на повећан број студената и њихову заинтересованост, простор читаонице постаје све мање површински и функционално адекватан.	++
	O	Набавка опреме и савремених технолошких иновација и медија за претраживање библиотечког	++

		фонда.	
	T	Недовољно иновирани начини рада библиотеке.	++

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9:

На основу изведене SWOT анализе квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу могу се дефинисати конкретне мере и активности које је потребно предузети у предстојећем периоду, а то су:

- Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу прилагодити савременим тенденцијама у издаваштву.
- Успоставити бољу међубиблиотечку сарадњу са Универзитетском библиотеком “Светозар Марковић” (матична високошколска библиотечно-информациона установа), библиотеком Универзитета у Нишу “Никола Тесла”, а затим и са библиотекама других универзитета у земљи и иностранству, као и сарадњу са издавачима и релевантним институцијама из области које се изучавају на Факултету.
- Осавременити рад библиотеке набавком одговарајућег софтвера, као и опремањем простора читаонице у склопу библиотеке одговарајућом рачунарском опремом.
- Континуирано пратити потребе наставника и студената за стручном литературом.
- Увести годишњу претплату на домаће и стране стручне часописе.
- Повећати финансијску подршку издавачкој делатности Факултета, као и за набавку уџбеника и стручне литературе.
- Размотрити могућност проширења или измештања садашњег простора библиотеке у склопу факултета (ревитализација неких простора или доградња/надградња) ради повећања капацитета читаонице и библиотеке због повећаног броја студената.
- Редовно ажурирати на сајту Факултета информациону подршку LibGAF помоћу које је могуће претраживање литературе која се налази у библиотеци, као и DiGAF која омогућује претраживање дипломских/мастер радова.
- Повећати улагања у савремене информатичке ресурсе и адекватне софтвере.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА И ПРЕПОРУКЕ

Стандард испуњен у целини.

Грађевинско – архитектонски факултет у Нишу испуњава прописане стандарде у издавачкој делатности, квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса. У последње три године приметан је пораст публикације уџбеника и помоћних уџбеника чији су аутори наставници и сарадници

Факултета, а у циљу унапређења наставе на Факултету, на студијском програму докторских академских студија Архитектуре. Факултет се у највећој могућој мери залаже за континуирану набавку савремених информатичких ресурса у складу са својим финансијским могућностима и кроз донације. Препорука је да се у наредном периоду направи акциони план за осавремењивање система рада библиотеке, њеног простора, као и информатичких ресурса.

Д. Показатељи и прилози за стандард 9

А. Обавезни прилози

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима.

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Б. Додатни прилог

Прилог 9.3.1 Правилник о ближим условима за дигитализацију библиотечко информационе грађе и извора

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 10

Статутом и општим актима Факултета дефинисане су основне надлежности органа управљања, органа пословођења, стручних органа, студентског парламента и стручних служби Факултета као ненаставне подршке у реализацији наставног процеса.

Правилником о систематизацији послова утврђена је унутрашња организациона структура служби, које обављају административно-техничке послове за потребе Факултета.

У оквиру стручних органа и органа управљања формиране су одговарајуће Комисије чији је делокруг рада дефинисан Статутом Факултета. У оквиру наставног дела Факултета издвајају се студијски програми архитектуре и студијски програми грађевинарства.

Органи Факултета су: орган управљања (Савет факултета), орган пословођења (Декан факултета), стручни органи и студентски парламент.

Статутом је предвиђено да Факултет има до пет продекана из реда наставника са пуним радним временом на Факултету (за наставу и студентска питања за студијски програм Грађевинарство, за наставу и студентска питања за студијски програм Архитектура, за научно-истраживачки и стручни рад, који је по правилу и директор Центра за грађевинарство и архитектуру и за финансијско-материјална питања).

Факултет има и студента продекана кога предлаже Студентски парламент, а бира Савет Факултета.

Декан је самосталан у обављању свог посла, а за свој рад одговара Савету Факултета.

Савет Факултета броји 17 чланова и то: 11 представника Факултета, (9 представника бира Наставно-научно веће из реда наставног особља и 2 представника бира ненаставно особље из својих редова); 3 представника студената бира Студентски парламент Факултета; 3 представника оснивача а именује Влада Републике Србије. У раду Савета учествује и секретар Факултета без права одлучивања.

Ненаставно особље Факултета својим стручним радом даје подршку за успешну реализацију студијских програма, и других задатака и циљева Факултета. Стручне, административне, техничке, лабораторијске и помоћне послове на Факултету обављају лица која испуњавају услове Актом о систематизацији послова. Радом ненаставног особља или секретаријата Факултета руководи секретар Факултета, који за свој рад одговара Декану Факултета. Стално запослени на Факултету имају уговоре, своје радне књижице и М обрасце, а наставници ангажовани са других високошколских установа уговоре и сагласности матичних установа.

Декан на почетку школске године после усвајања на Наставно-научном већу подноси Савету годишњи програм рада и извештај о раду у протеклој школској години. У овом извештају се анализира рад Факултета и предлажу одговарајуће мере у циљу обезбеђења и унапређења квалитета свих процеса који се одвијају на Факултету.

Орган управљања и други стручни органи раде према усвојеном Пословнику о раду органа управљања и стручних органа. Избор чланова Студентског парламента врши се према Правилнику о избору чланова студентског парламента, а Студентски парламент ради у складу са Правилником о раду студентског парламента.

Сви наведени акти су јавни.

А.2 Процена стандарда 10

	Образложење
S	УНУТРАШЊИ ФАКТОР (У): Постојећи нормативни акти потпуно дефинишу надлежности свих органа управљања
W	УНУТРАШЊИ ФАКТОР (У): Међусобна комуникација и хијерархија субјеката задужених за процес управљања и ненаставне подршке

О	УНУТРАШЊИ ФАКТОР (У): Побољшање међусобне комуникације сталним контактима и разменом информација и искустава
Т	СПОЉНИ ФАКТОР (С): Финансирање Факултета – недовољно и засновано првенствено на квантитету (броју уписаних студената)

Б. SWOT анализа стандарда 10 и квантитативна оцена елемената

Елемент анализе		Образложење	Вред.
Дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа	S	Све надлежности јасно дефинисане нормативним актима	+++
	W	Ефикасност при решавању уочених проблема увек може да се побољшава	+
	O	Већа јавност рада субјеката управљања и контрола решавања проблема	+++
	T	Јасност у постављању стратешких циљева развоја Факултета	++
Дефинисаност организационе структуре	S	Организациона структура јасно дефинисана Статутом факултета	+++
	W	Усклађеност рада органа пословођења и органа управљања се увек може поправљати	+
	O	Подизање степена личне одговорности субјеката управљања	++
	T	Концентрисање више управљачких функција на мањи број људи	+
Праћење, оцењивање и унапређивање квалитета управљања	S	Омогућено кроз анкете у оквиру самовредновања	++
	W	Потребно веће ангажовање учесника у управљању за ефекте самовредновања	+
	O	Озбиљан приступ анализама резултата самовредновања	+++
	T	Високе оцене у анкетама могу довести до недовољне самокритичности	+
Праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља	S	Рад се стално прати	+++
	W	Недовољна информатичка подршка у Студентској служби	+
	O	Додатна обука запослених, посебно у информатичкој области	+++
	T	Застарели систем рада оптерећује студенте и Студентску службу	++
Дефинисаност и	S	Потребне квалификације особља су дефинисане нормативним	+++

доступност услова напредовања ненаставног особља		актима	
	W	Одсуство система који мотивише особље за веће залагање	0
	O	Организовање усавршавања ненаставног особља од стране Факултета	+++
	T	Могућност да се послови обављају мање квалитетно због ниске мотивације	+
Доступност информација о раду стручних служби и органа управљања	S	Статутом дефинисана јавност у раду	+++
	W	Системи информисања се и даље развијају	+
	O	Увођење електронске обраде података	+++
	T	Недовољна ажурност у прихватању рада применом информатичких средстава	+
Стално усавршавање ненаставних радника	S	Предвиђено је за заинтересоване ненаставне раднике и у обавезном делу	+++
	W	Слабљењене наставне подршке	+
	O	Увођење усавршавања за све ненаставне раднике	+++
	T	Заостајање у квалитету рада	+

Ц. Предлог мера активности за унапређење квалитета стандарда 10

Декан Факултета у оквиру својих надлежности треба да и у будуће промовише, подстиче и прати процес обезбеђења квалитета на Факултету.

Савет Факултета као орган управљања треба да ојача своје активности и ефикасно надзире орган пословођења, уз виши ниво јавности рада.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 10 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Препоручује се интензивније и систематско праћење и оцењивање рада органа управљања. Све предложене мере за унапређење треба спроводити уз контролу.

С обзиром да највећи део анализираних елемената спада у унутрашње факторе, то је на Факултету да у оквиру својих активности унапреди квалитет управљања.

Број и квалификациона структура ненаставних радника је углавном у складу са захтевима стандарда. Пожељно је усавршавање, посебно у информатичком смислу, што би Факултет требало да омогући и организује.

Д. Показатељи и прилози за стандард 10

А. Обавезни прилози

Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Б. Додатни прилози

Прилог 10. 2.1 Извештај о резултатима анкетања наставника, сарадника и руководиоца стручних служби Факултета - Упитник за вредновање рада Факултета и Универзитета

Прилог 10.3. Пословник о раду Савета Грађевинско-архитектонског факултете у Нишу

Прилог 10.4. Пословник о раду ННВ Грађевинско-архитектонског факултете у Нишу

Прилог 10.5. Статут Грађевинско-архитектонског факултете у Нишу

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 11

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу поседује одговарајуће просторне капацитете за квалитетно обављање образовне делатности. Тачније, Факултет поседује амфитеатре, учионице, лабораторије, рачунарске лабораторије, кабинете, библиотеку, читаоницу и обезбеђује за сваког студента довољно места у амфитеатру, учионици, лабораторији... Поред тога, Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу поседује одговарајућу савремену техничку, лабораторијску и другу опрему која омогућава квалитетно извођење наставе на свим студијским програмима. Стално се прате потребе за просторним капацитетима и опремом и континуално се усклађују са потребама наставног процеса и бројем студената. Такође, у просторима је постигнут висок ниво хигијене, потребан ниво топлоте, адекватно осветљење, као и безбедност студената и свих запослених и ангажованих наставника и сарадника, као и ненаставног особља.

Зграда факултета се налази у улици Александра Медведева број 14 и укупне је бруто површине 5500 m². Нето површина простора који се користе у настави (амфитеатара, учионица, лабораторија) је 3050.38 m², док просторије за наставнике, сараднике, сале за састанке и канцеларије за административно особље заузимају површину од

1120.74m². Настава се одвија у амфитеатрима, слушаоницама, компјутерским лабораторијама и лабораторијама. Амфитеатри А (245 места) и Б (200 места), које за наставу користи и Машински факултет у Нишу, су укупне површине 352.5 m², а сала 205 је површине 157.80 m² са 120 места. Поред тога, користи се 15 слушаоница укупне површине 1184.66 m² са 510 места.

Лабораторије за хидраулику, санитарну технику, грађевинске материјале, испитивање конструкција, геотехнику, путеве, грађевинску физику, физику и геодезију су укупне површине од 619.39 m² и имају 200 места.

Факултет такође поседује специјализоване учионице – компјутерске лабораторије укупне површине 120.5 m². Ове компјутерске лабораторије су опремљене са 30 рачунара умрежених и повезаних са глобалном информационом мрежом. Такође треба истаћи и да је средствима међународног пројекта формирана додатна учионица са стандардном опремом и са 10 рачунара, као и интерактивном таблом.

Поред тога треба истаћи да је Факултет опремљен савременим училима, рачунским центром, лабораторијама и библиотеком. Важно је да су за извођење студијског програма докторских академских студија Архитектуре обезбеђени одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру свих студијских програма и предвиђеном броју студената.

Настава на студијском програмима изводи се у две смене у учионицама одговарајућим за одвијање овог типа наставе, а које су својом опремом прилагођене захтевима образовања будућих доктора архитектуре. Сваком студенту обезбеђен је простор од већи од 4 m² простора за наставу која се изводи у амфитеатрима, учионицама и специјализованим лабораторијама. Библиотека броји преко 30 000 библиотечких наслова релевантних за извођење студијских програма из области архитектуре и грађевинарства. У саставу библиотеке је читаоница са 40 места за рад студената и других корисника библиотеке. Површина библиотеке је 120 m², а површина читаонице је 150 m². Поред чињенице да Факултет поседује библиотеку и читаоницу и обезбеђује за студенте место и потребну литературу, важно је истаћи и да су сви предмети студијских програма покривени одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним средствима који су расположиви на време и у довољном броју за нормално одвијање наставног процеса. У оквиру ове читаонице је студентима омогућено и коришћење рачунара, уз обезбеђење и не сувише формалне атмосфере, а уједно пријатне за рад. Набављени су и lazybag-ови, поред стандардне опреме у читаоницама. Све ово ће сигурно допринети угоднијем боравку, пријатнијим и побољшаним условима за рад како студената тако и наставног и ненаставног особља. При томе је обезбеђена и одговарајућа информациона подршка. Наиме, на сајту се налази апликација LibGAF помоћу које је могуће претраживање литературе која се налази у библиотеци.

Треба напоменути да постоје и сва неопходна материјално-техничка средства, почевши од потребног броја наставничких катедри, табли (класичних и белих), платна за репродукције, видео пројектора (углавном фиксираних), али и графоскопа (који се и даље могу користити у одређеним сегментима наставе) и других одговарајућих наставних средства. Наравно да Факултет располаже одговарајућим бројем столица, клупа и столова прилагођених захтевима рада на студијским програмима архитектуре.

На основу свега наведеног, података и детаљнијих информација које су приказане у табелама 11.1 и 11.2, као и у прилогу 11.1 јасно се може уочити да у погледу просторних ресурса Грађевинско-архитектонски факултет у Универзитета Нишу испуњава предвиђене стандарде и да је за извођење наставе обезбеђен одговарајући простор који превазилази предвиђених најмање 4 m² бруто простора по студенту, односно 2 m² за извођење наставе у две смене. Свакако да капацитети факултета превазилазе минималне услове, не само по квантитетету, већ и по квалитету простора који је на располагању и студентима и свим запосленим, при чему се тај простор стално побољшава, а самим тим и доприноси унапређењу квалитета рада на овој високошколској установи.

Зато треба истаћи да Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу ради на сталном уређењу свог простора, да би се добила што пријатнија радна средина за постизање бољих ефеката, мотивације студената и запослених, и непрекидно уређује постојећи простор. Свакако да би проширивање, ради добијања нових просторних садржаја, који су у тесној вези са планираним новим образовним садржајима и циљевима било од користи, али ће то сигурно зависити од могућности да се обезбеде средства за реализацију планова. Овде треба нагласити и да је поред адаптације просторија Центра за грађевинарство и архитектуру и двеју просторија за Лабораторије за материјале и Лабораторије за геотехнику у припреми и адаптација просторије за истраживања и потпуну реализацију међународног пројекта "Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkan countries - NatRisk" (Contract number 573806-EPP-1-2016-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP). Пројекат се финансира у оквиру Erasmus+ програма Европске Уније у области унапређења капацитета високог образовања. Универзитет у Нишу је координатор пројекта. На пројекту учествује још 11 партнера и Републички хидрометеоролошки завод Србије као придружени партнер. На основу добијених резултата развијен је мастер програм "Управљање ризицима од природних непогода".

Извршена је адаптација једне од рачунарских учионица и кречење једног дела учионичког простора зграде. Саниран је и степенишни простор на северном делу зграде што доприноси бољем визуелном утиску, пре свега запослених на административним пословима, с обзиром да они и највише користе овај простор за кретање и комуникацију. Адаптација дела Центра за грађевинарство и архитектуру и уређење по најсавременијим архитектонским захтевима ће сигурно допринети пријатнијем боравку, али и продуктивнијем раду запослених. Уз то, у овом простору се одржавају и састанци са представницима других институција - научних или привредних, па овако уређен простор доприноси бољем визуелном идентитету високошколске установе.

Свим запосленим на Факултету и свим студентима се омогућава неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику као и информационим технологијама. У згради се налазе посебне просторије опремљене савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење осталих услуга. Обезбеђено је фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање DVD материјала (што се све ређе користи).

У складу са потребама и савременим трендовима да све релевантне информације могу да буду правовремено и на погодан начин доступне свим заинтересованим - студентима, наставницима и свим запосленим. Све информације које су од општег значаја достављају се заинтересованима оглашавањем на огласним таблама или објављују на интернет страници www.gaf.ni.ac.rs (све чешће). Адекватније коришћење савремених система за информисање омогућава значајне уштеде. На сајту се налазе адекватне базе података са свим релевантним подацима везаним за целокупан рад Факултета. У приземљу Факултета већ постављен телевизор, купљен од средстава пројекта DYNET-SEEFORM, омогућава бољу информисаност, пре свега студената, али и свих осталих.

Јасно је да стицање одговарајућег нивоа знања, компетенција и вештина, односно, оспособљавање студената за развој и примену стручних и научних знања и достигнућа, није могуће без одговарајућих лабораторијских услова. Рад у лабораторији и коришћење одговарајуће опреме свакако доприноси напретку у примени стандарда у настави на свим нивоима студија. Студенти могу да стекну применљива знања потребна привреди, а тиме су и њихове шансе за запошљавање веће. Рад у лабораторијама може, у одређеној мери, да обезбеди услове и наставном особљу за напредна експериментална истраживања неопходна за писање радова за издавање у часописима. Настава на Факултету се одвија и кроз рад у лабораторијама за хидраулику, за грађевинске материјале, за путеве, за геотехнику, за испитивање конструкција, за санитарну технику за физику и за геодезију. При томе, делатност неких лабораторија није само наставна већ и научна и пројектантска.

Овде је важно истаћи да се научна и пројектантска делатност одвија кроз рад Центра за грађевинарство и архитектуру који је организациона јединица Грађевинско-архитектонског факултета. Основни циљеви и делатности Центра су сарадња са привредом, научноистраживачки рад, оспособљавање наставника и сарадника за бављење научним и стручним радом, стицање референци, издавање часописа и стицање допунских прихода. Битно је поменути да Лабораторија за грађевинске материјале, Лабораторија за путеве, Лабораторија за геотехнику и Лабораторија за испитивање конструкција имају Акредитацију издату од стране Акредитационог тела Србије и да се и у овим лабораторијама користи одговарајућа опрема.

У циљу побољшања услова рада и квалитета наставног процеса у току протеклих година извршена је и набавка одређених средстава, мерне и друге опреме која је, поред већ коришћене опреме, наведена у табели 11.2. Ова опрема је свакако у функцији побољшања услова рада и квалитета наставног процеса.

Треба нагласити да је на Факултет стигао и део капиталне опреме за коју је обезбеђен и одговарајући простор.

Посебна пажња посвећује се одржавању и побољшању постојећих просторних и материјално-техничких ресурса, а квалитетном и редовном инвестиционом одржавању доприноси и коришћење сопствених средстава.

За једноставније и прегледније сагледавања и оцењивања стања квалитета простора и опреме на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу спроведена је SWOT анализа. Овом анализом су посебно разматрани и квантификовани следећи елементи:

- однос броја студената и расположивих просторних ресурса,
- адекватност лабораторијског простора,
- квалитет расположиве мерне опреме са којом располаже Факултет,
- усклађеност опреме која се користи са бројем студената.

A.2 Процена стандарда 11

	Образложење
S	- Просторни капацитети могу да обезбеде захтеване услове. - Рачунарске лабораторије су у адекватним просторијама и у њима се користи одговарајућа опрема. - Четири лабораторије су успешно акредитоване од стране Акредитационог тела Србије. - Привредни субјекти су заинтересовани да помогну у опремању Факултета и побољшању услова рада. - Обезбеђивање опреме и софтвера преко међународних пројеката, пројеката које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја. - Могућност ангажовања средстава из сопствених прихода за инвестиционо одржавање и набавку опреме.
W	- Недовољно финансирање издатака који се односе на инвестиционо одржавање од стране оснивача. - Недовољно финансирање издатака за набавку мерне и информатичке опреме од стране оснивача. - Потреба за обезбеђивањем нове капиталне опреме.
O	- Знатно већа сарадња са привредом у циљу помоћи у уређењу простора и опремању лабораторија и набавке мерне опреме. - Могућност добијања академских попушта при набавци опреме која се користи искључиво у образовне сврхе. - Коришћење средстава из сопствених прихода за инвестиционо одржавање и опремање. - Сарадња са другим високошколским установама у циљу оптималнијег коришћења савремене опреме.
T	- Немогућност финансирања инвестиционог одржавања и доградње просторних капацитета. - Високе цене информатичке и друге мерне опреме која се користи и у настави и за истраживање наставника и сарадника, као и младих истраживача.

Б. SWOT анализа стандарда 11 и квантитативна оцена следећих елемената:

Елемент анализе		Опис	Значај
Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената	S	Просторни капацитети су потпуно усклађени са укупним бројем студената.	+++
	W	Уређеност просторних капацитета.	+
	O	Проширивање просторних капацитета.	++
	T	Немогућност обезбеђивања средстава за поширење просторних капацитета.	++
Адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме	S	Постојећа опрема одговара захтевима неопходним за наставни процес, али једним делом и за истраживања и сарадњу са привредом.	+++
	W	Улагање и средстава и времена за одржавање.	+
	O	Обезбеђивање средстава за одржавање и набавку нове опреме.	+++
	T	Све теже обезбеђивање средстава за одржавање и набавку нове опреме.	+
Усклађеност капацитета опреме са бројем студената	S	Сва опрема је доступна студентима у предвиђеним терминима.	+++
	W	Могућност обезбеђивања најсвременије опреме за све студенте свих студијских програма.	+
	O	Могућност обезбеђивања најсвременије опреме преко међународних пројеката и пројеката које финансира Министарство и путем донација.	+++
	T	Могућност обезбеђивања опреме преко пројеката и путем донација зависи од тренутне економске ситуације.	++
Рачунарске учионице	S	Свим студентима је обезбеђено коришћење рачунара у предвиђеним терминима, али и ван тих термина.	+++
	W	Недовољно обезбеђивање лиценцираних софтвера због превисоке цене.	++
	O	Набавка нове опреме и лиценцираних софтвера.	++
	T	Потешкоће у набавци нове опреме и лиценцираних софтвера.	+

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11:

На основу извршене SWOT анализе квалитета простора и опреме на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу могу се дефинисати конкретне мере и активности које је неопходно предузети у периоду који предстоји. Иако је тренутно стање на самом Факултету веома добро, свакако да има још доста простора за побољшање услова рада. У том погледу потребно је:

- Интензивирати сардању са привредом како би се могли додатно унапредити услови рада и како би се могао додатно уређивати простор и обезбедити набавка потребне опреме;
- При набавци опреме потребно је да се што је могуће више користе специјални академски попусти за опрему и софтвере који ће се користити искључиво за извођења наставе;
- Истражити могућност донаторског инвестирања за побољшање услова рада;
- Тражити нове могућности у размени (или само коришћења у одговарајућим терминима) опреме са осталим високошколским институцијама из области архитектуре.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 11 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

На основу презентованих података и извршене анализе јасно је да Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу има довољно простора за обављање своје делатности на свим акредитованим студијским програмима. Наиме, укупан простор којим Факултет располаже, превазилази прописани захтев од 4 m² бруто простора по студенту односно 2 m² за извођење наставе у две смене што показује да су захтеви овог стандарда испуњени у целини.

Наравно, у циљу јачања и побољшања квалитета студијских програма могла би се већим ангажовањем обезбедити додатна средства за уређење постојећег простора и набавку савременије опреме. За реализацију ових циљева су већ предузете конкретне активности од стране руководства Факултета.

Д. Показатељи и прилози за стандард 11

А. Обавезни прилози

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетање студената о квалитету високошколске установе.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 13

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу је својим општим актима и одговарајућим одлукама установио институционални систем обезбеђења квалитета којим је обезбедио да студенти буду у пуној мери укључени у процес праћења, контроле, обезбеђења и унапређивања квалитета. Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу обезбеђује значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе као и кроз анкетање студената о квалитету високошколске установе.

Улога студената у процесу обезбеђења квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу уређена је Статутом ГАФ и остварује се радом Студентског парламента и студентских представника у органима и стручним телима (Савет Факултета, Наставно-научно веће, студент-продекан), учешћем представника студената у раду органа за обезбеђивање квалитета (Комисија за спровођење студентског вредновања 2 студента од 11 чланова и Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета 2 студента од 11 чланова, Комисија за обезбеђење квалитета на докторским академским студијама 2 студента докторских студија од 8 чланова, *Прилог 13.1.*), редовним оцењивањем квалитета студијских програма, свих елемената наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, рада наставника, сарадника и служби у поступку анкетања, кроз које студенти, осим што остварују своја права и интересе и баве се различитим ваннаставним активностима, побољшавају квалитет студирања и рада Факултета.

Студенти дају своје мишљење и оцену о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет, укључујући и резултате самовредновања.

ГАФ организује и спроводи анонимну анкету којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области битних за процес образовања и њене резултате чини доступним јавности.

Правилником о обезбеђењу и унапређењу квалитета и Правилником о студентском вредновању педагошког рада наставника, студијских програма, наставе и услова рада,

предвиђено је анонимно анкетирање студената на крају наставе у сваком семестру, при чему су прописане области вредновања: студијски програми, наставни процес, педагошки рад наставника и сарадника, уџбеници и литература, рад стручних служби, простор и опрема. Обавезним анкетама студената о овим питањима потпуно је задовољен услов да студенти имају примарну улогу у самовредновању.

Резултате вредновања педагошког рада наставника разматра и усваја Комисија за обезбеђење квалитета у којој студенти активно учествују у раду. На основу резултата анкета, као и на основу података о пролазности и средњој оцени за сваки предмет, ова комисија врши анализу и рангирање предмета, формира извештај који разматра и усваја, при чему студенти активно учествују у раду комисије. Усвојени извештаји о педагошком раду наставника и сарадника, као и извештаји о студијским програмима и условима рада прослеђују се Декану и ННВ Факултета са предлогом мера за побољшање квалитета рада и јавно објављују на порталу ГАФ, подручје “Обезбеђење квалитета”, а коначно их усваја Веће Центра за квалитет Универзитета у Нишу у складу са Правилником о вредновању квалитета студијских програма и установа Универзитета у Нишу (2016). Добијени резултати студентских анкета о наставном процесу, педагошком раду наставника и сарадника се достављају наставницима и сарадницима са подацима о њима самима. Студентски парламент користи оцене студената формиране у анкетама код формирања оцене о педагошком раду наставника у процесу избора, код напредовања наставника, а извештаји које је усвојило ННВ јавно објављују на сајту Факултета.

Студентски парламент одржава редовне седнице на којима расправља о студентским питањима, делегира представнике студената у телима и органима ГАФ, бира студенте представнике у Савет ГАФ-а и стара се о заштити и интересима права студената кроз рад студента-продекана и учешћа у Наставно-научном већу факултета.

Резултати свих анкета редовно су предмет разматрања на седницама Студентског парламента. Кроз рад студенског парламента студенти дају допринос побољшању квалитета наставе и студијских програма. ГАФ подстиче студенте на активно укључивање у процес развоја студијских програма и планова рада на предметима, као и у унапређивању процеса наставе, метода испитивања, провере знања и др.

А.2 Процена стандарда 13

S	Постоји правни оквир за укључивање студената у оцењивању и унапређењу квалитета укупног рада на Факултету.
W	У одређеној мери постоји недовољно схватање потребе и значаја самовредновања од стране студената.
O	Спремност представника студената да се активно укључе у процес самовредновања.
T	Инертност неких професора и једног дела студентске популације да прихвате промене које се спроводе са циљем унапређења квалитета.

Б. SWOT анализа стандарда 13 и квантитативна оцена следећих елемената:

Наведене чињенице указују да су нормативно студенти укључени у сва тела Факултета у складу са Законом, што даје основу да се дају следеће квантитативне оцене:

Елементи анализе			Вредност
Учешће студената у телима за обезбеђење квалитета	S	Учешће дефинисано Статутом.	+++
	W	Недовољна активност студената као чланова комисија.	+
	O	Избору студентских представника треба бити посвећена посебна пажња.	++
	T	Незаинтересованост за резултате вредновања.	0
Учешће студената у самовредновању	S	Студенти укључени у Комисије, Савет Факултета и Наставно-научно веће.	+++
	W	Недовољна заинтересованост студената.	++
	O	Увећање веровања да могу да утичу на стварање промена.	++
	T	Незаинтересованост изабраних студената и одређени страх од последица.	++
Студентска евалуација установе, студијских програма, наставе	S	Дефинисана периодична евалуација педагошког рада наставника и сарадника, као и квалитета уџбеника.	+++
	W	Нису заступљени сви студенти.	0
	O	Упознавање студената са ефектима изведене анкете.	++
	T	Постојање извесне интерности универзитетске и факултетске структуре.	0

Ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

Руководство Факултета са студентским представницима треба да континуираним активностима развија културу квалитета кроз масовније учешће студената у систему унапређења квалитета и процесу самовредновања.

Студентском вредновању педагошког рада наставника мора се приступити са много више озбиљности уз дефинисање јасних критеријума у којој мери добијена

оцена утиче на даље напредовање наставника. Обезбедити механизам учешћа надполовичне популације студената у спровођењу анкета ради добијања релевантних података.

Потребно је развити додатне елементе вредновања реализације наставног процеса од стране студената.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 13 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Студенти имају активну улогу у свим сегментима система обезбеђења и унапређења квалитета и њихово учешће у органима Факултета регулисано је Статутом и одговарајућим правилницима, што указује да су захтеви Стандарда 13 у потпуности испуњени.

Потребно је обезбедити функционисање повратне спреге и информисања студентске популације од стране њихових представника после студентског вредновања педагошког рада наставника о резултатима изведене анкете, како би се студенти мотивисали да активније учествују у вредновању и унапређењу квалитета. Искористити потенцијале Студентског парламента да ради на подизању свести својих колега о неопходности анкетних одговора о наставном процесу и педагошком раду наставника и сарадника.

ПРИЛОЗИ

Д. Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

- 13.1.1а Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2020
- 13.1.1б Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2017
- 13.1.1в Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2013
- 13.1.1г Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2010
- 13.1.1д Правилник о раду Студентског парламента (СП)

- Одлуке СП о именовању студената у Комисију за студентско вредновање (анкетирање) и Комисију обезбеђење и унапређење квалитета 2021

- Одлуке СП о именовању студената у Комисију за студентско вредновање (анкетирање) и Комисију обезбеђење и унапређење квалитета 2020

Одлуке СП о именовању студената у Комисију за студентско вредновање (анкетирање) и Комисију обезбеђење и унапређење квалитета 2019

- Извештај о раду СП 2021

- Извештај о раду СП 2020

- Извештај о раду СП 2019

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

A.1 Опис стања и анализа стандарда 14

Грађевинско-архитектонски факултет обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета на ГАФ-у. Факултет је обезбедио услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.

Имајући у виду значај примене процеса управљања квалитетом у области високог образовања, ГАФ је развио сопствену политику и стратегију управљања квалитетом са циљем унапређења учинка у свим својим наставним и ваннаставним активностима.

Сва потребна документа из области обезбеђења и унапређења квалитета су донета или иновирана, и примењују се у целини:

- Политика и стратегија обезбеђења квалитета (иновирана),
- Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета,
- Правилник о вредновању квалитета студијских програма и установа Универзитета у Нишу (27/05/2016)
- Акциони план,
- Правилник о студентском вредновању педагошког рада наставника, студијских програма, наставе и услова рада,
- Правилник о критеријумима и поступку за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета научно-истраживачког рада,
- Правилник о вредновању квалитета и компетенција дипломираних студената ГАФ,
- Правилник о самовредновању рада наставника и ненаставног особља,
- Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности,
- Процедуру за евиденцију присуства на послу и одржаној настави,
- Процедуру о поступку истицања докумената на сајт Факултета

Континуирано праћење квалитета регулисано је Правилником за обезбеђење и унапређење квалитета ГАФ до краја пролећног семестра 2015/16, а од јесењег семестра исте године примењује се Правилник о вредновању квалитета студијских програма и установа Универзитета у Нишу. Оба Правилника дефинишу мере и поступке које изводе сви субјекти обезбеђења квалитета, водећи рачуна о стандардима за сваку од области чији се квалитет прати и контролише. Носилац активности праћења, контролисања и унапређења квалитета је Комисија за обезбеђење квалитета. Према Правилнику о обезбеђивању квалитета сваке треће године врши се периодична провера

квалитета свих активности на Факултету кроз процес самоевалуације. Процес самовредновања спроводи Комисија за обезбеђење квалитета, а у њему учествују сви субјекти Факултета. Комисија перманентно прати квалитет наставе, истраживачко-стручног рада, пратећих услуга и учинка администрације. Континуирано и систематски се прикупљају повратне информације од: послодаваца, Националне службе за запошљавање и својих дипломираних студената. ГАФ обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета.

ГАФ упознаје наставнике, сараднике, ненаставно особље, студенте и јавност са резултатима Извештаја о самовредновању објављивањем усвојених извештаја на Порталу ГАФ, подручје “Обезбеђење квалитета”. Резултати самовредновања су полазна основа за преиспитивање стратегије квалитета и важно оруђе за достизање минималног циља - одрживости квалитета.

А.2 Процена стандарда 14

S	Обавезно самовредновање сваке треће године, а по потреби и чешће за поједине области (регулисано Законом).
W	Недовољна ажурност појединих субјеката на Факултету за реализацију задатака за које су задужени, као и недостатак санкција.
O	Применом усвојених правилника промовисати културу квалитета као и спровођење мера које су усвојили Универзитет и Факултет.
T	Недовољно развијена свест о значају квалитета рада у свим сегментима високог образовања у складу са принципима Болоњског процеса.

Б. Квантитативно оцењивање неких елемената у оквиру стандарда 14

Анализом активности на подручју обезбеђења и унапређења квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу, у погледу испуњености захтева Стандарда 14 у постакредитационом периоду, могу се изнети следеће квантитативне оцене:

Елементи анализе			Вредност
Континуитет у реализацији процеса обезбеђивања и унапређења квалитета	S	Вредновања која су предвиђена правилницима врше се по предвиђеној динамици.	++
	W	Резултати самовредновања неких активности нису довољно пажљиво анализирани и није било акција.	+
	O	Акциони план мора се примењивати уз уважавање стечених искустава.	+
	T	Повремено занемаривање неких активности.	+

Постојање инфраструктуре за системско праћење и обезбеђење квалитета	S	Статутом дефинисана структура.	+++
	W	Недостатак интересовања и иницијативе актера.	+
	O	Преузимање лидерске позиције Декана и Комисије за обезбеђење квалитета у складу са својим овлашћењима.	++
	T	Недостатак спремности за промене.	++
Редовне повратне информације о компетенцијама дипломираних студената	S	Резултати указују на потребу корекције наставних планова. Катедре исказују иницијативу да се постојећи студијски програми дефинишу према потребама тржишта рада.	+++
	W	Незаинтересованост појединих наставника за квалитет знања дипломираних студената. Појединци процес самовредновања схватају само као обавезу акредитације, а не суштинску потребу.	0
	O	Успостављање партнерског односа са послодавцима ради корекција у наставним плановима.	+
	T	Незаинтересованост појединих послодаваца да искажу своје ставове о квалитету дипломираних студената.	+++
Усаглашеност са стратегијом других престижних високошколских установа у земљи и иностранству	S	Овај стандард испунили су сви студијски програми на Факултету.	+++
	W	Недовољна међународна сарадња, иако је у последњем периоду све израженија.	+
	O	Реализација међународних пројеката.	++
	T	Незаинтересованост наставника за међународну сарадњу.	++
Периодичност процеса прикупљања података о квалитету	S	Врши се у складу са стандардима и захтеву КАПК, односно НАТ.	++
	W	Незаинтересованост дела Факултета.	0
	O	Анализа добијених резултата.	+++
	T	Неспремност појединаца за прихватања истине о себи.	+

Јавност резултата процене квалитета	S	Обавеза да се после усвајања на Наставно-научном већу и Већу центра за квалитет Универзитета резултати ставе на сајт Факултета.	+++
	W	Део запослених на Факултету није заинтересован за ове резултате.	+
	O	Дискусија на Наставно-научном већу и закључци дају шансе озбиљнијег схватања резултата самовредновања.	++
	T	Недовољна заинтересованост наставника и студената.	+

Ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

Иновирањем акционог плана за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета у свим њеним сегментима, кроз континуирано праћење квалитета и резултата рада наставника и сарадника на свим нивоима, корективним мерама унапређивати све процесе рада на Факултету.

Декан и Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета, коришћењем својих овлашћења из Статута факултета и Правилника за обезбеђење и унапређење квалитета, треба да још интензивније усмере своју енергију на процесе унапређења квалитета и учинка ГАФ-а. У складу са својим позицијама, руковођењем Факултетом, узимањем учешћа у креирању културе квалитета сви субјекти морају и директно да утичу на систем квалитета.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Факултет је успоставио организациону структуру и донео све нормативне акте који омогућује Стратегију обезбеђења квалитета, који су прописани Стандардима. Пошто је ово четврти процес самовредновања у историји Факултета, функционисање овог система могуће је поуздано оценити. Поред евидентно побољшаних резултата у свим сегментима рада, свакако да постоје бројне потешкоће у имплементацији усвојених докумената. У целини, може се констатовати да су захтеви Стандарда 14 испуњени у целини. Применом усвојеног акционог плана за реализацију Стратегије обезбеђења квалитета, као и стечена искуства кроз друго самовредновање, биће драгоцен за остварење побољшања у наредним процесима самовредновања.

Д. Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.

Прилог 14.1.1 Web Str-Kvaliteta

Прилог 14.1.2 Процедура истицања на интернет

Стандард 15. Квалитет докторских студија

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научноистраживачког рада, односно уметничкоистраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних, односно уметничких способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

А. Опис, анализа и процена стања с обзиром на дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Сврха докторских академских студија – ДАС Архитектура је школовање кадрова највишег нивоа образовања из области архитектуре. Циљ студијског програма је постизање академских вештина, научних и креативних способности, као и специфичних практичних вештина за будући развој каријере. Исход процеса учења је знање које студентима омогућава да постану способни за самосталан научно-истраживачки рад у области архитектуре.

Квалитет ДАС Архитектура на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу обезбеђује се најпре избором најбољих кандидата, затим задужењем квалитетних наставника да изводе наставу и воде студенте докторских студија кроз научно-истраживачки процес и коначно кроз унапређење научноистраживачког рада, односно уметничкоистраживачког рада, осавремењавањем садржаја студијских програма докторских студија и редовним праћењем и провером њихових циљева, постизања научних, односно уметничких способности студената докторских студија и овладавањем специфичних академских и практичних вештина потребних за будући развој њихове каријере.

Стално праћење, анализа и унапређење политике уписа студената на докторске студије подразумева повремене корекције критеријума рангирања студената, које осим успеха на претходним нивоима студија узима у обзир објављене радове. Разматра се увођење корекционог фактора за кандидате запослене у настави на високошколској установи. Политика уписа на докторске студије на Грађевинско-архитектонском факултету прати друштвене потребе и потребе развоја наука, као и потребе за наставним кадром у високом образовању у области грађевинарства и архитектуре. При томе је број студената који се уписују усклађен са научноистраживачким ресурсима, расположивом опремом и лабораторијским простором као и процењеним потребама друштва.

Број студената на акредитованим студијским програмима докторских студија:

Студијски програм докторских академских студија Архитектура (ДАС Архитектура), акредитован је за упис 5 студента у прву годину студија.

Међутим, због смањеног интересовања привреде и објективно смањених потреба самог факултета одлучено је да се смањи и број кандидата који се примају на докторске студије. Тако да је од школске 2018/2019 године расписиван конкурс за упис два студента на овај студијски програм.

На тај начин, смањивањем броја студената докторских студија, прешло се на менторски начин рада, а повећан је квалитет студијског програма.

На Факултету се континуирано подстиче научноистраживачки рад наставника у циљу стицања компетенција за извођење наставе на докторским студијама и за испуњење услова за менторство. Комисија за докторске студија прати и контролише квалитет извођења наставе и реализације истраживачких активности у циљу израде докторске дисертације са крајњим циљем да се побољша квалитет докторских студија. Настава се изводи током 6 семестара. Студент докторских академских студија обавезне и изборне предмете полаже у испитним роковима организованим посебно за студенте трећег нивоа студија. Испитне рокове организује и прати референт студентске службе. По полагању испита студент докторских студија улази у процедуру пријаве теме докторске дисертације уз помоћ ментора-саветника. Ментор-саветник се одређује из редова наставника који изводе наставу на докторским академским студијама. У току процедуре пријаве теме докторске дисертације студенту се одређује ментор из редова наставника на докторским академским студијама који задовољава услове да буде ментор у складу са стандардима Националног савета за високо образовање Факултет има успостављену научноистраживачку сарадњу са бројним институцијама у земљи и иностранству чиме се стварају додатне могућности студентима за размену знања и стицања додатних компетенција. На Факултету се научноистраживачки рад реализује на најсавременијој научноистраживачкој опреми која се налази у лабораторијама Факултета у оквиру којих студенти докторских студија врше истраживања и експериментални рад. Докторска дисертација се ставља на увид јавности 30 дана пре усвајања на седници Наставно-научног већа и упућује у дигитални репозиторијум докторских дисертација Универзитета у Нишу који је формиран 2012. године. Одбрањене докторске дисертације и извештаји комисије су трајно доступни јавности.

Б. SWOT анализа стандарда 15 и квантитативна оцена следећих елемената:

Елементи анализе			Вредност
Високошколска установа самовреднује акредитоване студијске програме докторских студија	S	Тело за самовредновање је Комисија за обезбеђење квалитета на докторским академским студијама на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу.	++
	W	Резултати самовредновања неких активности нису довољно пажљиво анализирани и није било акција.	+
	O	Унапредити активности на вредновању квалитета докторских студија.	+

	T	Недостатак конкретних активности у спровођењу закључака Комисије	+
Докторска школа је развијена у складу са Смерницама за успостављање докторских школа које усваја Национални савет за високо образовање	S	Докторске студије су у складу са смерницама Националног савета.	+++
	W	Понекад недовољно разумевање смерница од стране појединих наставника.	+
	O	Праћење искустава сличних докторских студија.	+++
	T	Недостатак спремности за промене	++
Високошколска установа проверава своју спремност за извођење докторских студија на основу показатеља који се односе на научноистраживачки, односно уметничкоистраживачки рад	S	Наставници на докторским студијама стално воде рачуна о актуелности и осавремењавању материје.	+++
	W	Приступ зависи од индивидуалних преференци наставника.	+
	O	Ширење дијапазона области којима би се бавили наставници и студенти докторских студија.	++
	T	Код појединаца смањено интересовање за унапређење и примене иновативних метода наставе.	+++
Високошколска установа прати, анализира и унапређује постизање научних, односно уметничких способности и академских и специфичних практичних вештина својих студената	S	Преко Алумни организације се одржава добра повезаност са бившим студентима.	++
	W	Не сарађују сви студенти подједнако.	+
	O	Окупљање око заједничких активности и пројеката.	++
	T	Недовољна систематичност и организованост .	+++
Високошколска установа прати, анализира и унапређује политику уписа студената на докторске студије	S	Повремено се иновирају услови уписа, у складу са захтевима важећих прописа.	++
	W	Због специфичности области треба укључити додатне захтеве при упису.	+
	O	Унапредити критеријуме тако да се фаворизују надарени и креативни.	+++
	T	Висок просек доминира као критеријум.	+
Високошколска установа	S	Мањи број студената на докторским	+++

непрекидно прати и анализира напредовање студента узимајући у обзир напредак остварен у стицању знања и вештина непходан за даљи развој каријере, и напредак у истраживању		студијама омогућава ефикасно праћење напредовања.	
	W	Факултет на докторским студијама образује кадрове који се најчешће запошљавају на Факултету.	+
	O	Боље информисати друге друштвене субјекте.	++
	T	Не препознаје се већа потреба привреде за високо образованим кадром из области грађевинарства и архитектуре, иако би могли да дају значајан допринос.	+
Високошколска установа прати, критички оцењује и непрекидно подстиче научни, односно уметнички напредак својих наставника, посебно ментора у настојању да унапређује однос броја потенцијалних ментора према броју студената докторских студија	S	Обезбеђење високо образованих наставника и строга примена дефинисаних критеријума.	+++
	W	Доминантна индивидуална иницијатива.	+
	O	Организовија већег броја научних скупова и међународних изложби.	++
	T	Углавном финансијске природе.	+
Установа депонује докторске дисертације, односно докторске уметничке пројекте у јединствен репозиторијум који је трајно доступан јавности.	S	Докторске дисертације су јавно доступне.	+++
	W	Недовољно се користе.	+
	O	Боља информисаност.	++
	T	Недовољно интересовање за њихово коришћење.	+

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 15:

Грађевинско архитектонски факултет Универзитета у Нишу реализује укупно три студијака програма докторских студија. На основу анализа потреба друштва и самог факултета одлучено је да се број уписаних студената смањи на укупно два по студијском програму.

Смањењем броја студената на студијском програму ДАС Архитектура, створени су услови за квалитетнији рад са студентима по менторском систему. За сваки предмет из студијског програма је тиме омогућено да и наставник и студент могу имати непосреднији контакт у остваривању циљева, како предмета тако и истраживања којим се студент докторских студија бави.

Због ширине и разнородности истраживања којим се студенти могу бавити, како у архитектури тако и у грађевинарству, дешава се да студенти од понуђених предмета, како обавезних тако и изборних, понекад немају адекватан избор који би био у складу са темом истраживања. То практично значи да је за поједине теме истраживања студент приморан да полаже бар један неадекватан предмет јер је понуда предмета ограничена студијским програмом а његова тема истраживања превазилази оквире понуђених предмета. Да не би ограничавали избор тема претходно дефинисаним предметима, без обзира јесу ли обавезни или изборни, потребно је урадити следеће:

1. Дефинисати студијски програм тако да у потпуности буде усмерен на потребе сваког конкретног истраживања. То практично значи поставити оквире студијског програма као широко схваћеног опсега најразличитијих могућих истраживања која би била координисана уз помоћ професора саветника чија је улога да води студента кроз истраживање.
2. Обезбедити да свако наставник на предметима студијских програма докторских студија у систему менторског рада са кандидатом прилагоди начин рада теми коју је кандидат изабрао за своје истраживање.

Ова два приступа се међусобно не искључују. И један и други могу допринети да се кандидатима не намећу теме под изговором да је студијским програмом предвиђен само одређен опсег тема у складу са понудом предмета. Ово надаље подразумева далеко флексибилнији однос наставника и кандидата који треба да доведе до квалитетнијих резултата у истраживању за сваког кандидата. Овакав приступ би омогућио веома широк опсег истраживања према афинитетима студената, а од наставника који су задужени или ангажовани на студијском програму докторских студија би захтевао једно шире схватање науке, која је све више мултидисциплинарна у многим научним областима, а посебно у архитектури.

Г. Показатељи и прилози за стандард 15:

Табела 15.1. Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија,

Табела 15.2. Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи (Савет докторских студија, докторска школа...)

Табела 15.3. Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе

Прилог 15.1 Правилник докторских студија

Прилог 15.2 Извод из Статута који регулише докторске студије

Прилог 15.3 Правилник о раду докторске школе

Прилог 15.4 Правилник о избору ментора

Прилог 15.5 Правилник о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације (Поступак израде и одбране докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта)

3. ОПШТА ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА СА ПРЕДЛОГОМ МЕРА

Факултет испуњава у потпуности све услове које је прописао Национални савет за Високо образовање, за сваку област самовредновања, као и све стандарде. Факултет има утврђену Стратегију обезбеђења квалитета и Правилник за обезбеђење квалитета, као и усвојени Акциони план за реализацију Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета. Ови документи, као и низ других правилника из ове области, који су дати у прилогу овог Извештаја, регулишу субјекте, области, норме и мере за континуирано праћење и оцену квалитета и, као целина, чине систем за обезбеђивање квалитета свих делатности Факултета. Студенти имају активну улогу у свим сегментима система обезбеђивања квалитета, а њихово учешће у органима Факултета регулисано је Статутом и одговарајућим правилницима. Успостављање функционисања система квалитета на Факултету је обављено током 2007. године и континуирано се унапређује већ више од једне деценије његовог функционисања, тако да је периодично преиспитивање функционисања свих његових елемената и уградње неопходних корективних мера да би се обезбедила унапређење већ постало препозната и стандардна процедура.

Факултет је акредитован за упис 5 студената на прву годину докторских академских студија Архитектура (ДАС Архитектура). Поред већ предузетих активности, Факултет наставља са активностима на дугорочном системском праћењу реализације студијског програма и са континуираним активностима које се односе на иновирање студијског програма. Такође, унапређење се обезбеђује и периодичним преиспитивањем функционисања свих елемената система и уградњом неопходних корективних мера.

Факултет испуњава захтеве стандарда у погледу укупне оптерећености на нивоу испод 6 часова наставе недељно за наставнике и испод 10 часова наставе за сараднике, као и испуњеност стандарда у погледу потребног простора, будући да Факултет располаже са површином од 5500 m² бруто површине, односно 3050.38 m² нето површине, у коју спадају амфитеатри, учионице, лабораторије, библиотека и други простори који се користе у настави. Такође, испуњеност захтева у погледу компетенција наставника је у потпуности остварена, са значајним бројем радова у часописима са Thomson Reuters листе, односно са импакт фактором, а поготову у часописима са SCI листе.

Квалитет резултата научно-истраживачког рада је на завидном нивоу и стално се унапређује, а остварена међународна сарадња доприноси да Факултет у наредном периоду оствари још боље резултате.

ЗАКЉУЧАК:

**СВИ СТАНДАРДИ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И
ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА СУ ИСПУЊЕНИ У ЦЕЛИНИ**

Предлози мера и активности за унапређење квалитета су наведени уз сваки стандард, а додатне мере које треба предузети су:

- 1) Усвојени Акциони план о спровођењу Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета (која се у датим временским интервалима преиспитује) треба да се у потпуности реализује у тачно дефинисаним терминима. У спровођењу акционог плана поред Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета, кључну лидерску улогу имају субјекти који учествују у управљању и руковођењу Факултетом, са свим овлашћењима која даје Закон о високом образовању, Статут факултета и Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета.
- 2) Континуирано спровођење свих усвојених нормативних аката, уз неговање традиције високих вредности које захтева Универзитет у Нишу, је императив будућег рада Факултета.
- 3) Реализацијом Акционог плана у предвиђеним роковима стварају се повољни услови за нову акредитацију, односно реакредитацију и несметан ток рада. Задатак свих субјеката Факултета је да се обезбеде услови и у потпуности ангажују ресурси Факултета како би се у наредном акредитационом циклусу остварили још бољи резултати од оних у претходном периоду. Такође, треба предузети одговарајуће кораке у циљу припреме и акредитације студија на даљину, што постаје императив у новонасталим околностима. Поред тога, и потенцијална акредитација студија на енглеском језику би пружила нове могућности у развоју Факултета.
- 4) Промоцију Факултета треба спровести у складу са планом којим се регулише период у коме ће се промоције одржавати, као и територија која ће бити обухваћена промоцијом.
- 5) Потребно је интензивирати рад на јачању активности које се односе на уговарање нових и квалитетнијих послова са привредом. Наиме, непотпуна информисаност привредних субјеката о могућностима пружања специфичних услуга Факултета директно утиче на квалитет те сарадње. При томе је потребно систематизовати услуге које би Факултет могао да пружа.
- 6) Свакако је један од битних сегмената и процес мотивисања свих запослених да узму активније учешће, али и покажу иницијативу у реализацији свих послова који су од интереса за успешно и квалитетно функционисање Факултета.

За Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета
на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу

